VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina — Perustettu vuonna 1917

Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

No. 76 — Vol. XLVI vuosikerta   SUDBURY, ONTARIO   Lauantaina, kesäk. 30 p. — Saturday, June 30, 1962

Canadalle $1 mrd. taakka

ANNETTAKOON KANSAN MAKSAA, ON DIEFENBAKERIN VASTAUS

Toronto. — Canadalle on järjestetty ulkomaalaisten finanssipiirien taholta $1 000,000,000 kiinnityslaina, sanoi Canadan kommunistipuolueen johtaja Leslie Morris tällä viikolla kommentoidessaan sen johdosta, että Diefenbakerin hallitus oli hankkinut mainitun määrän rahana ja luottoina ulkopuolelta Canadan vahvistaakseen nopeasti hupenevia ulkomaavaluuttareservejään.

"Tämä on toinen kiinnityslaina", lisäsi Morris. "Minä en tiedä oikeinkaan paljon kiinnityslainoista, mutta käsittääkseni toinen laina on aina rasittavampi kuin ensimmäinen.

"Ennen kesäkuun 18 päivänä toimitettuja liittovaaleja konservatiivit pyysivät kansan ääniä sillä perusteella, että heidän mielensä mukaan Canadassa oli vallitsemassa hyvinvointi. Mutta ei kulunut kuin viikko vaaleista kun Diefenbaker ilmoitti, että Canada on vakavissa taloudellisissa vaikeuksissa ja että meidän on kiristettävä suolivyötämme.

"Ihmiset eivät voi paljoakaan muuta odottaa vanhoilta puolueilta", sanoi Morris. "Kommentoidessaan Diefenbakerin toimenpiteiden johdosta liberaalien johtaja Pearsonillakaan ei ollut mitään muuta tarjottavaa. Jos liberaalit olisivat olleet vallassa, he olisivat tarjonneet kansalle juuri samaa.

"Nyt Diefenbaker on ilmoittanut, että hän ei tule kutsumaan parlamenttia koolle ennenkuin vasta ensi syyskuussa. Vähimminkin sanoen, tämä on häväistyksen lisäämistä loukkaamisella.

"Nyt tarvitaan kansan toimintaa. Työläisten tulisi protestoida sen johdosta, että heidän palkkansa ovat laskeneet dollarin devalvoimisen ja hätätilanteen johdosta julistettujen finanssidekreettien takia. Ihmisten kaikkialla olisi saatettava äänensä kuuluville."

Taustana hallituksen suolivyönkiristämisohjelmalle oli tämä:

Tämän vuoden ensimmäisen kolmen kuukauden kuluessa Canadasta virtasi ulkomaille $147 miljoonaa voittoa osakevoittojen ja korkojen muodossa. Suurin osa tästä summasta meni yhdysvaltalaisille Canadan teollisuuden omistajille.

Tällä perusteella voidaan päätellä, että vuoden kuluessa maasta virtaa pois puoli miljardia dollaria voittoina sen takia, että Canadan teollisuus on suurimmalta osaltaan ulkomaalaisten omistuksessa.

Lisäksi teollisuusvoittojen ulkomaille virtaaminen muodostaa vain kolmannen osan Canadasta ulos virtaavasta ulkomaalaisreservien määrästä — liittovaltion tilastotoimiston laskelmien mukaisesti tämän vuoden ensimmäisen kolmen kuukauden kuluessa $363 miljoonan arvosta ulkomaalaista pääomaa virtasi ulos maasta. Nyt liittohallituksen viimeisimmät toimenpiteet — rahan arvon laskeminen ja korkokannan sekä tuontitullien korottaminen — on tarkoitettu saamaan pääomavirran kääntymään toiseen suuntaan.

Tätä voidaan verrata sellaiseen kuin gasoliinin käyttämiseen tulen sammuttamiseksi.

Liberaali vaatii äänien uudelleen laskemista

Vancouver. — Liberaali Ron Basford ilmoitti täällä torstaina, että hän tulee vaatimaan viime liittovaaleissa Vancouver-Burrardin vaalipiirissä annettujen äänien uudelleen laskemista.

Hän sai aikaisemman laskun mukaan 98 ääntä vähemmän kuin vaaleissa voittanut uuden demokraattisen puolueen ehdokas Tom Berger, joka sai 9,195 ääntä.

CANADAN MAKSETTAVA $1,500,000 KORKOA $300 MILJ. LAINASTA

Ottawa. — Canadan on maksettava vähintäin $1.5 miljoonaa korkoa siitä $300 miljoonasta, jonka se lainasi tällä viikolla International Monetary Fundilta (kansainväliseltä rahastolta) ilmoitti Canadan pankin eräs puhemies.

Korko on vain kolmen kuukauden a alta ja se kohoaa sitä mukaa kuin velkalyhennys viipyy.

Canadan pääministeri Diefenbaker ilmoitti jo viikon alussa lainan ottamisesta yhtenä toimenpiteenä Canadan dollarin arvon pelastamiseksi.

Toimenpiteet ovat tavallaan samanlaiset kuin ne, joita joku pienliikemieskin voisi käyttää — joutua yhä suurempaan velkaan toiveissa, että tulevaisuudessa hän voisi maksaa takaisin velkansa korkoineen. Hallituksen viimeisimpien järjestelyjen mukaan Canada tulee saamaan yli miljardin dollaria rahana ja luottona.

Mainitun $300 miljoonan rahana saadun lisäksi Canadan hallitus järjestää $400 milj. arvoisesti luottoa tuonti- ja vientipankin kanssa Washingtonissa ja vaihtaa kaikkiaan $350 mil oonaa Yhdysvaltain ja Britannian kanssa niiden maiden rahaan. Siten hallitus saa luottoa ja on valmis ostamaan näiden maiden tuotteita.

Luotto sellaisenaan ei maksa mitään ennenkuin sitä ryhdytään käyttämään, jolloin se muuttuu velaksi ja siitä on silloin maksettava korkoa.

Mainittu rahasto on suuri pankki, jonka kullekin jäsenmaalle on asetettu vissi kuota, minkä se voi joko sijoittaa tai vetää pois. Kaksikymmentäviisi prosenttia jokaisesta kuotasta (Canadan osalta $137,5 miljoonaa) on sijoitettava kullassa ja Yhdysvaltain rahassa. Loppu sijoituksesta voidaan tehdä kunkin maan omassa rahassa. Canadan kuota on $550 miljoonaa, johon summaan asti se voi lainata rahastosta.

Jos Canada ei maksa takaisin koko lainaa kolmen kuukauden kuluessa, niin sitä vaaditaan 2 prosenttia korkoa vuodessa 14 kuukauden a alta sitä osalta velasta, joka on vielä maksamatta. Sen jälkeen korko nousee puolella prosentilla jokaisen kuuden kuukauden kuluttua.

17-vuotias Jeffrey Berman, Torontosta, on joutunut valkeuksiin lempityönsä kanssa. Viiden vuoden aikana on hän kokoillut autojen rekisterilaattoja, joita hänellä on Canadan 10 maakunnasta ja USA:n 50 valtiosta, sekä vielä Britanniasta ja muistakin Euroopan maista. Hän on sijoittanut ne huoneensa seinille, mutta nyt on tullut tilanpuute eteen.

VIIME TIEDOT

Ottawa. — Neljänkymmenenviiden vuoden ikäisen Raymond Bruneaun todettiin täällä käynnissä olleessa oikeudenkäynnissä ottaneen vastaan $10.000 lahjuksena v. 1956 silloin kun hän oli parlamentinjäsenenä Glengarry-Prescottin vaalipiirissä. Häntä syytettiin lahjuksen vastaanottamisesta siinä mielessä, että hän vaikuttaisi erääseen hallituksen maakauppaan. Hänet tuomittiin vain allekirjoittamaan lupaus, että hän ei tule mitenkään rikkomaan lakia seuraavan kahden vuoden kuluessa. Tuomari sanoi, että olisi loukkaus parlamentinjäsenä kohtaan jos hetä pitäisi varoittaa antamalla vankeustuomio miehelle, joka oli aikaisemmin itse parlamentinjäsen.

Toronto. — Ontarion maakuntapoliisin uhkapelijaoston entinen johtaja John Cronin oli saanut enemmän kuin $100,000 lahjuksina joita hän oli ilmoittaisi uhkapelipaikkojen pitäjille tulevista poliisiratsioista, kerrottiin täällä torstaina rikostilannetta tutkivalle kuninkaalliselle komissiolle.

Oran. — Täällä ilmoitettiin torstaina, että eurooppalaisten terroristien vastarinta Algerian itsenäistymistä vastaan oli murtunut ja että eurooppalaiset ja muhamettilaiset aloittanevat piakkoin neuvottelut. Äärioikeistolaisten vastarintaa tapahtui viimeaikoina pääasiallisesti vain Oranissa.

Opetuskustannukset ja myyntivero esillä pormestarien kokouksessa

Port Arthur. — Lukuisten ontariolaisten kaupunkien ja kauppaloiden sekä kylien valtuustojen esittämät päätöslauselmaehdotukset joissa vaaditaan maakuntahallitusta maksamaan kaikki opetuskustannukset maakunnassa, aikaansai vilkasta mielipiteiden vaihtoa Ontarion pormestarien ja kunnanesimiesten yhdistyksen kokouksessa täällä tällä viikolla.

Kysymys opetuskustannuksista, jotka ovat edelleenkin suurena rasituksena kunnille, jotka saavat huomattavan osan tuloistaan pääasiallisesti kotienomistajilta, on jo aikaisemmissakin pormestarien kokouksissa saanut osakseen suurta huomiota. Tämä kokous ei ollut siinä suhteessa poikkeava.

Vaikka enemmistö kokoukseen osallistuneista 400 edustajasta oli samaa mieltä siitä, että opetuskustannukset ovat liian korkeat ja tuottavat kunnille suuria vaikeuksia, edustajat olivat eri mieltä siitä miten ne tulisi jakaa maksettavaksi.

Jotkut olivat sitä mieltä, että maakuntahallituksen tulisi maksaa ne kaikki, toiset taas että maakuntahallituksen tulisi maksaa vain suurin osa niistä. Jotkut olivat sitä mieltä, että os maakunnalta vaadittaan, että sen olisi maksettava kaikki opetuskustannukset, niin se merkitsi autonomian menettämistä opetusasioissa.

Pembroken pormestari J. Campbell sanoi, että "on saapunut aika, jolloin omaisuuden omistajat ei voi sietää enempiä verojen korotuksia" ja että siitä syystä maakuntahallituksen olisi maksettava suurin osa opetuskustannuksista.

Samalla hän vastasi niille edustajille, jotka pelkäsivät "autonomian" menettämistä. Hän sanoi: "Mutta kuinka voimme menettää jotain sellaista jota meillä ei enää ole?" Hän oli sitä mieltä, että maakuntahallitus on nyt jo täydellisessä kontrollissa mikäli on kysymys koululautakunnista.

Kokous ei kuitenkaan hyväksynyt näitä päätöslauselmaehdotuksia, vaan päätti alistaa asian ponsivaliokunnalle edelleen harkitsemista varten.

KUNTIEN TULISI OLLA VAPAITA MYYNTIVEROSTA

Samassa 20. Ontarion pormestarien ja kunnanesimiesten vuosikokouksessa esitettiin lukuisten edustajien taholta ajatus, että kunnallisten laitosten tulisi olla vapaita täydellisesti Ontarion myyntiverosta.

Kokous oli kuitenkin hyväksymässä päätöslauselman, joka kehotti sen hallitusta, että kunnallisilta laitoksilta ei perittäisi myyntiveroa ollenkaan. Tätä kysymystä oli jo käsitelty ennenkin, mutta tämä päätöslauselma on nyt sellainen, joka on myös aina hyväksytty ja esitetty päätöslauselmana.

Kysymyksestä puhuvat edustat olivat miltei kaikki sitä mieltä, että koska kunnat eivät hyödy juuri olenkaan myyntiverosta, ne tulisi siitä syystä vapauttaa sen veron maksamisesta.

Ponsivaliokunta oli ehdottanut jotta pormestarien kokous ei ryhtyisi mihinkään toimenpiteeseen tässä suhteessa, sillä asia oli esitetty hallitukselle harkittavaksi jo me vuonna. Ponsivaliokunnan puheenjohtaja ilmoitti, että asia niin ollen valiokunta katsoi, sitä lisäkorostus oli tarpeeton.

Chiang Kai-shek hyökkäysvalmiina

Peking. — USA:n täytyy ottaa täysi vastuu kaikista niistä vakavista seurauksista, oita kansalliskiinalaisten hyökkäys mannermaalle toisi mukanaan, sellti Pekingin hallituksen varapääministeri, marsalkka Tshenji maanantai-iltana.

Tshenji, joka puhui 20,000 henkilölle Korean sodan puhkeamisen vuosipäivän johdosta järjestetyssä joukkokokouksessa sanoi, että Kiinan kansa seuraa vakavana niitä valmisteluja, joita Chiang-Kai-shekin joukot suorittavat laajamittaisen sotilaallisen seikkailun toteuttamiseksi Kiinan mannermaalle.

USA tukee näitä valmisteluja, sanoi Tshenji edelleen ja lisäsi, että Kiinan kansa tulee ottamaan tämän haasteen kansallismielisten taholta. USAn hallituksen täytyy ottaa täysi vastuu kaikista vakavista seurauksista, sanoi hän.

HARJOITUKSIA QUEMOYALLA

Taipeh. — Formosan Kiinan varuskunta Quemoyn saarella suoritti maanantaina ammusharjoituksia, ilmoittiin virallisesti.

Har oitukset olivat varhain aamulla ja jatkuivat kello 9:ään päivällistä aikaa.

Vaatii USA:ta lähtemään pois Etelä-Koreasta

United Nations. — Neuvostoliitto kehoitti tiistaina YK:n Yleiskokousta ottamaan käsiteltäväkseen vaatimuksen, minkä mukaan "ulkomaalaiset asevoimat on poistettava Etelä-Koreasta."

Neuvostoliiton edustaja Platon D. Morozov sanoi: "Niin kauan kuin Yhdysvaltain ja muiden maiden joukkoja pidetään Etelä-Koreassa, sillä alueella ei voi olla kestävää rauhaa."

ASETTAKAAMME CANADAN EDUT ETUTILALLE

Toronto. — Canadan valmistautuessa viettämään Canada-päivää heinäkuun 1 päivänä myös Canadan kommunistipuolue on ilmaissut mielipiteensä päivän merkityksestä.

Puolueen sanomalehdistölle antamassa lausunnossa sanotaan mm.:

Maamme 95 syntymäpäivänä Canadan kommunistipuolue julistaa, että niiden työläisten ja farmarien, jotka rakensivat Canadan korvesta, haaveet voidaan toteuttaa. Canada voi olla toiveiden maa kaikille heille, jotka tekevät työtä. Canada voi olla vankka ja vapaa. Canada voi asua rauhassa maailman kaikkien maiden kanssa. Vaikka Canada on tällä hetkellä syvällisessä poliittisessa ja taloudellisessa kriisissä, niin kommunistipuolue on vakuuttunut, että Canada ja sen kansa tulevat säilymään.

Eloonjääminen oli se kysymys, joka oli todellisuudessa etualalla viimeksipidetyissä vaaleissa. Tämä on edelleenkin pääkysymys. Ainoastaan kommunistipuolue esitti viime vaaleissa kansan harkittavaksi kysymykset rauhasta ja itsenäisyydestä, jotka yksin voisivat tehdä mahdolliseksi maamme eloonjäämisen.

Mutta vaalien tulokset sellaisenaan ovat osoitus kansamme huomattavan osan huolestuneisuudesta. Nämä tulokset antavat meille syytä vakuuttuneisuuteen siitä, että tulevina vuosina tulemme vapautumaan kansan yhdistyneen toiminnan ansiosta Yhdysvaltain ja Canadan monopolien yliherruudesta.

Kommunistipuolue uskoo, että maamme työläiset, farmarit, pienliikemiehet, vapaiden ammattien harjoittajat ja oppineisto löytävät keinot yhdistyäkseen aikaansaadakseen uuden politiikan maamme itsenäisyyden, aseistariisumisen, rauhallisten suhteiden toisiin maihin ja kaupankäynnin takaamiseksi, sanotaan puolueen sanomassa.

Lisäksi puolueen näkökanta on se, että on aikaansaatava Canadassa toimivien yhdysvaltalaisten monopolistien omistamien teollisuuslaitoksien kansallistuttaminen, jotta canadalaiset voisivat nauttia täystyöllisyydestä kehittäesään meidän maamme suuria luonnonrikkauksia.

"Näin on asetettava Canada etutilalle. Tämä on keino niiden monopolistien ja heidän puolueittensa häviölle saattamiseksi, jotka nykyään isännöivät Canadassa Yhdysvaltain imperialistien eduksi."

X-15-rakettilentokone saavutti 4,159 mailin tuntinopeuden

Edwards Air Force Base, Calif.— Yhdysvaltain X-15-mallinen lentokone, oka on valmistettu kokeilutarkoituksia varten, saavutti torstaina 4,159 mailin tuntinopeuden ohjaajan kokeillessa erästä manööveriä suuressa korkeudessa.

Ohjaajan ilmoitetaan pitäneen 57,000 paunan työntövoimasta rakettimoottoriaan käynnissä 5 sekuntia enemmän kuin tavallisesti aikaansaaden sen että lentokone kulki 66 mailia ...... nopeammalla vauhdilla kuin aikaisempi ennätys.

"Possulan" pakkohuutokaupassa eivät surut sentään painaneet

Sunderland. — Yli 4,000 farmaria ja kaupunkilaista — jotkut heistä pettymyksestä ja suurista talousvahingoista epäilemättä viisastuneita 'sijoittajia' — kokoontui keskiviikkona noin neljä mailia täältä pohjoiseen sijaitsevalle Algo Sunderland Ltdn Piggylandin ("possulan") pakkohuutokauppaan.

Vaikka erään huutokauppavieraan sanotaan keskustelleen henkilöiden kanssa, joita siinä jupakassa petettiin tuhansien dollarien hinnasta, erästä paikalla olleista peräti $10 000 dollarilla, niin huutokauppavaen keskuudessa ei huomattu alakuloisuutta. Sen sijaan oli havaittavissa syysnäyttelyn iloisuutta kun "possulan" kaikki välineet — tykistä nelipyöräisiin kärryihin asti myytiin pakkohuutokaupalla. Huutokaupan pitäjänä oli Danbury Sales Ltdn edustaja Marvin Fleishman — ja ainakin joitakin tavaroita myytiin melko halvalla. Vuoden 1952 mallia ollut maitotroki meni $60 hinnasta ja vuoden 1955 farmaiauto (station wagon) $165 hinnasta. Kaikkiaan huutokaupasta arveltiin tulleen noin $70,000. Sitä ennen oli yksityisesti myyty kaikkiaan 2,435 emakkoa ja possua, joista oli saatu yhteenlaskien $100,000. Mutta yrityksen takana, on kuitenkin yksilöitä jotka olivat sijoittaneet henkilökohtaisesti aina 60,000 dollariin asti.

Possulan eli Piggylandin muodostaja, sielu ja todellinen omistaja, John D. Laun on nyt Länsi-Saksassa. Hän sai ihmisiä si oittamaan säästöjään "Possulaansa" lupaamalla m.m. eräissä vieraskielisissä oikeistolehdissä julkaistuissa ilmoituksissaan peräti 40 prosentin voittoja sijoituksistaan.

Hänen esittämänsä suunnitelman mukaan henkilö sijoitti emakkoon $92 ja maksoi etukäteeen sen ruokkimisesta $45.00 kuuden kuukauden ajalta, ja sitten rupesi tulemaan voittoja porsaista.

Kaikkiaan 1,135 tällaista "sijoittajaa" kutsuttiin possulaan "oman sijansa" vieraaksi. Jokaisella emakolla oli omistajansa nimikortti. Jollakin tavalla, selittävät konkurssipesän hoitajat, emakko en lukumäärässä oli 16,000 vajaus (mikäli on kysymys niistä "omistajista", jotka olivat emakkonsa ostaneet ja sen ruoan etukäteen maksaneet — V).

Kun maa alkoi polttaa jalkojen alla viime tammikuussa mr. Laun matkusti Saksaan ja possula meni vararikkotilaan eli konkurssiin. Sen velat olivat yhteenlaskien $1,613,259. Konkurssipesän selvittäjät arvelevat, että sijoittajat voivat saada takaisin rahoistaan noin 10 prosenttia, eli kymmenen senttiä dollarista.

Dublinin vanhin lehti lakkaa ilmestymästä

Dublin, Irlanti. — Dublinin vanhin sanomalehti Evening Mail lopettaa ilmestymisen taloudellisten vaikeuksien takia, ilmoitettiin täällä torstaina.

Lehti juhli 100-vuotispäiväänsä viime lokakuussa. Se alkoi ilmestyä pienoiskoossa viime vuonna vähän sen jälkeen kun sen osti Irish Times-yhtiö.

Saskatchewanin lääkärit uhkaavat lakkoutumisella

Maakunnan pääministeri vetoaa yleiseen mielipiteeseen lääkärien epäoikeutetussa asiassa

Regina. — Vaikka Saskatchewanin maakuntahallitus teki sovittelumielessä useita tärkeitä myönnytyksiä heille, mainitun maakunnan lääkärit uhkaavat lakkoutua eli kieltää palveluksensa hätätilatapauksia lukuunottamatta sunnuntaista alkaen, jolloin astuu voimaan maakunnallinen lääkintähuoltolaki (Medicare Act).

Saadakseen tälle kokonaan epäoikeutetulle asenteelleen yleisön kannatusta, lääkärien yhdistyksen Saskatchewanin jaoston puheenjohtaja tri H. D. Dalgeish vetosi keskiviikkona TVn kautta maakunnan asukkaisiin, kehottaen heitä vaatimaan, että hallitus peruuttaisi tämän lain.

Toisaalta pääministeri Woodrow Lloyd kehoitti TV-puheessaan maakunnan lääkäreitä luopumaan lakkoaikeestaan. Samalla hän kehoitti väestöä käyttämään yleisen mielipiteen painostusta lääkärien järkinnyttämisen hyväksi.

Saskatchewanin lääkintähuoltolaki ("Medical Care Insurance Act" on sen virallinen nimi) hyväksyttiin viime lokakuussa ja se astuu voimaan Canadapäivänä, siis tänä sunnuntaina. Sen perusteella on tarkoitus taata lääkärinhoito maakunnan kaikille asukkaille katsomatta heidän maksukykyynsä. Tämä maakunnallinen lääkintähuolto tulee rahoitettavaksi standarttimaksuilla, sekä myynti- ja muista verotuloista.

Maakunnan lääkärit, tai oikeammin heidän järjestönsä enemmistö vastustaa tätä lakia sen tekosyyn perusteella, että tällainen laki "rikkoo potilaiden ja lääkärien väliset suhteet". Tosiasiassa on kysymys jostakin "suurten lääkärien" eduista, jotka kiskovat satoja ja tuhansia dollareita erikoisleikkauksista jne, sekä monopolistien kontrollissa olevista lääkeyhtiöistä, jotka haluavat pitää kiinni erikoisoikeuksistaan. Maakunnan noin 900 lääkäriä on kuitenkin saatu kannattamaan tässä asiassa niitä pimeitä voimia siinä määrin, että he uhkaavat kieltää palvelunsa maakunnan noin 900,000 asukkaalta ensi sunnuntaista alkaen. Lääkärienyhdistyksen vaatimuksena on, kuten tri Dalgleish on sanonut, että lääkintähuoltolaki "on kirjoitettava kokonaan uudelleen, sen nimestä alkaen kaikkiin jo tehtyihin muutoksiin asti."

Mikäli lääkärit lakkouhkauksensa toteuttavat, se tarkoittaa sitä, että he kieltävät sairailta palveluksensa lukuunottamatta sitä, että he tulevat käsittelemään "hätätilatapauksia" 31:ssä sairaalassa (Saskatchewanissa on nyt 120 sairaalaa).

Kaikki lääkärit eivät ole tarttuneet lääkemonopolistien ja "suurten lääkärien" syöttiin. Esimerkiksi Lucky Lakella toimiva lääkäri John Dirauf kannattaa lämpimästi maakunnallista lääkintähuoltolakia, mikä takaa varattomillekin asianmukaisen lääkäri- lääke- ja sairaalahoidon. "Edistyksen pyörää ei voida pysähdyttää" kerrotaan hänen sanoneen. "Jos nykyinen (NDP) hallitus ei pane sitä (lääkintähuoltolakia) täytäntöön, liberaalipuolueen muodostama hallitus tulee sen varmasti toteuttamaan, sillä hyvää ajatusta ei voida hävittää."

Hän myöntää kuitenkin, että enemmistö maakunnan lääkäreistä on saatu vastustamaan tätä "hyvää ajatusta" ja siksi tri Dirauf sanoo itsestään: "Minusta tuntuu, kuin olisin Johannes Kastajan paikalla — yksinäisenä äänenä korvessa."

Yleinen mielipide on nousemassa Saskatchewanin lääkärien politikointia vastaan. Esimerkiksi torontolainen Star lehti leimaa torstaisessa toimituskirjoituksessaan näiden lääkärien lakkouhan kokonaan

(Jatkuu sivulla 4)

Mies tappoi vaimonsa, kolme lastaan ja itsensä

Kitchener. — Poliisin kertoman mukaan erään paperiyhtiön kauppamatkustaja Walter G. W. Brown on ampunut vaimonsa kuoliaaksi, hukuttanut kolme lastaan ja sitten tehnyt itsemurhan.

Poliisipäällikkö John Patrick ilmoitti, että Brownin kodista oli löydetty kaksi jälkeen jätettyä kirjettä.

Hukutettujen lapsien ruumiit löydettiin pesualtaasta. Heidän ikänsä vaihteli 4 vuodesta 9 kuukauteen.

Brownin perhe saapui Kitcheneriin noin 6 vuotta sitten, sanovat naapurit, jotka ilmoittivat tapahtumasta poliisille.

He alkoivat epäillä, että jotain oli viassa kun he eivät olleet nähneet lapsia leikkimässä. Yksi heistä yritti päästä puhelinyhteyteen mrs Brownin kanssa, mutta ei ollut saanut mitään vastausta, jonka jälkeen hän oli koputtanut ovelle.

Paikalle kutsuttiin silloin poliisit jotka murtautuivat sisään.

Poliisit sanovat, että mr. Brown oli siirtynyt tänne Etobicokesta ja mrs Brown oli kotoisin Dundasista.

Miehen kalvosimet oli leikattu poikki.

Kruununsyyttäjä Harry Däufman sanoi, että hän tutkii niitä kahta kirjettä, jotka oli löydetty, mutta kieltäytyi vielä kommentoimasta niiden johdosta ja spekuloimasta siitä mikä oli johtanut miehen tekoon.

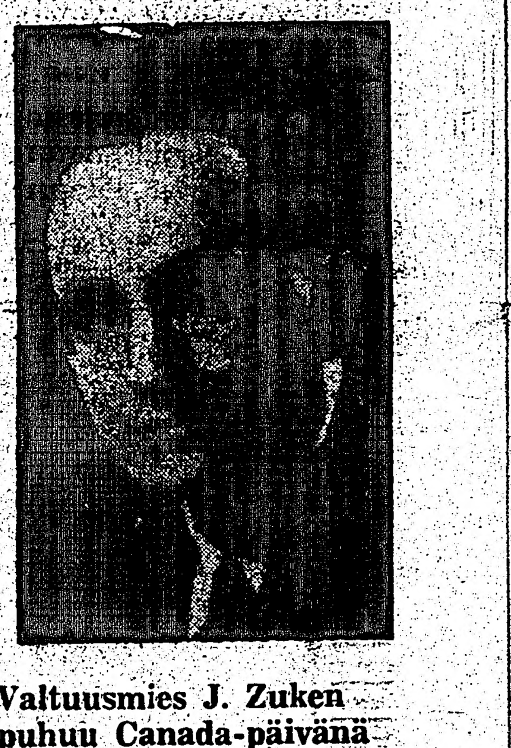

Valtuusmies J. Zuken puhuu Canada-päivänä kansalaisoikeuksista

Toronto. — Valtuusmies Joseph Zuken puhuu Canada päivänä, siis tänä sunnuntaina, Shevchenko Memorial Puistossa, Palermon (Ont.) lähettyvällä olevassa ulkoilmateatterissa Canadan kansalaisoikeuksista.

Valtuusmies Zukenin puhe, jonka hän pitää kello 3.30 iltapäivällä, muodostaa kohokohdan Canadan ukrainalaisten vuotuisessa kansanjuhlassa, suuressa ulkoilmajuhlassa.

Mr. Zuken puhuu Canadan eri kansallisuusryhmien neuvoston (CCNG) puolesta. Puheenjohtajana tässä suuressa konsertti-kokous-tilaisuudessa tulee olemaan Vapaus-lehden toimittaja W. Eklund, Sudburysta.

ONTARION HALLITUS LUVANNUT LISÄÄ APUA KOULUILLE

Port Arthur. — Ontarion pääministeri John Robarts ilmoitti Ontarion pormestarien ja kunnanesimiesten vuosikokouksessa täällä tällä viikolla, että maakuntahallitus on valmis korottamaan oppilasta kohden koululautakunnille antamaansa apua ja antamaan erikoista apurahaa teknillisten koulujen ylläpitämiseksi.

Hänen lupauksensa mukaisesti tullaan antamaan maakuntahallituksen toimesta koululautakunnille 40 dollaria opiskelijaa kohden teknillisille ja ammattitaitoja opettaville oppilaitoksille. Tämä tulee olemaan ensimmäinen sellainen ylimääräinen apuraha näille kouluille.

Myös yleissivistyksellisiä tieteitä opettaville keskikouluille on luvattu korottaa apuraha oppilasta kohden $30:iin $5:sta vuodessa. Alkeiskoulutarkoituksia varten on luvattu apuraha $20:iin $15:sta opiskelijaa kohden.

Pääministeri ei paremmin selostanut kuinka paljon tämä lupaus tulisi maksamaan maakuntahallitukselle mutta kirjeenvaihtajat ovat sitä mieltä, että se nousisi noin $18.5 miljoonaan.

Ontarion pääministeri ilmoitti myös hallituksen suunnitelmasta maksaa 25 prosenttia ammatillisten koulujen rakennuskustannuksista alkaen ensi maaliskuussa. Se ei kuitenkaan tule mitenkään muuttamaan koululautakuntien rasituksia, sillä joulukuussa 1960 liittohallituksen kanssa allekirjoitetun sopimuksen mukaisesti liittohallitus lupautui maksamaan 75 prosenttia näistä menoista aina maaliskuun 31 päivään 193 asti, jonka jälkeen sen osuus on laskeva 50 prosenttiin, siis samalla määrällä kuin maakuntahallitus on nyt luvannut samaan tarkoitukseen.

Samalla pääministeri Robarts sanoi, että olisi opetettava kunnallisverojen maksajat tajuamaan sen, että kunnat eivät voi järjestää palveluja maksuttomasti.

VAPAUS (LIBERTY)
INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917
Editor: W. Eklund Manager: E. Suksi
Telephones: Office OS 4-4264 — Editorial OS 4-4265
Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Co. Ltd., 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada.
Mailing address: Box 69
Advertising rates upon application, translations free of charge.
Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.

TILAUSHINNAT

Canadassa: 1 vk. $8.00	6 kk. $4.25	USA:ssa: 1 vk. $9.00	6 kk. $4.80
	3 kk. 2.50	Suomessa: 1 vk. 9.50	6 kk. 5.25

"Ottakaa varas kiinni"

Washingtonista alkuviikolla tulleet "varoitukset" Kiinan kansantasavallan "hyökkäysaikeista" Formosaan — ikäänkuin mikään maa voisi "hyökätä" oman maansa rajojen sisäpuolelle — palauttavat mieleen jutun viekkaasta varkaasta, joka siirtääkseen huomion itsestään johonkin muualle huusi kuuluvalla äänellä, että "ottakaa varas kiinni!".

Tosiasia nimittäin on, että Chiang Kai-shek olisi lakannut aikoja sitten kummittelemasta ellei tämän liivintaskukenraalin "valtaa" olisi ylläpidetty Yhdysvaltain rahamahdin ja asevoimien avulla Formosassa.

Ja toinen tosiasia on se, että samalla kun Washingtonin herrat kenraalit ja muut korkeat viskaalit sanovat olevansa kovin "huolissaan Kiinan" puolustustoimenpiteiden johdosta, Formosasta tulleet uutistiedot vahvistavat Pekingin tiedot, että Chiang Kai-shek valmistautuu Yhdysvaltain valtiovallan armosta sotaseikkailuihin Kiinan mannermaalla!

Myöntäen että Washingtonin "huolestuneisuudesta" on katkennut kärki jossakin määrin niiden tietojen vuoksi, mitä on Chiang Kai-shekin päämajasta muualle vuotanut, New York Times Servicen kirjeenvaihtaja Max Frankle kirjoitti Washingtonista kesäkuun 25 pnä lähettämässään uutiskatsauksessa mm. seuraavaa:

". . . Kansallinen hallitus (tarkoittaa Chiang Kai-shekin koplakuntaa —V) myönsi myös ensimmäisen kerran varapresidentti Chen Chengin puheen muodossa, että kommunistien asejoukkoja ja lentokoneita sijoitetaan poikkeuksellisen suuressa määrin Fukienin maakuntaan Quemoy ja Matsu saaria vastapäätä. Mutta tähän myönnytykseen ja valppausvetoomukseen liittyi raportti 'parantuneista mahdollisuuksista mennä taistellen takaisin manermaalle'.

"Pääministeri Chen puhui 1,000 henkilölle tilaisuudessa, mitä Kiinan (Chiangin — V) uutistoimisto kuvaa mannermaan takaisin saannin suunnittelukomission salaiseksi (suljetuksi) kokoukseksi. Hänen sanotaan myös 'viitoittaneen ohjelmat' (manermaan) takaisinsaantiyrityksiä varten . . . Kommunistien Kiinan edessä on niin vakava kansainvälinen kriisi, kerrotaan pääministeri Chen sanoneen, että sen edessä on vaihtoehtona joko 'sisäinen puhdistus tai ulkomainen seikkailu'. Tätä analyysia sanotaan perustaksi sille vakaumukselle, että lopulta voidaan palata mannermaalle . . ."

Tällaiset ovat Formosan liivintaskukenraalien suuret suunnitelmat New York Times Servicen kirjeenvaihtajan Max Frankelin selostuksen mukaan.

KIINA VALMISTAUTUU PAHIMMAN VARALTA

Kiinan kansantasavallan varapääministeri, marsalkka Chen Yi syytti alkuviikolla Yhdysvaltoja siitä, että Washington "käyttää Chiang Kai-shekin koplakuntaa aloittaakseen sodan Kiinan kansaa vastaan".

Jos Yhdysvallat pitää kiinni tästä suunnasta, sanoi marsalkka Chen Yi maanantaina suuressa kansankokouksessa missä oli noin 20,000 osanottajaa, "Kiinan kansalla ei ole muuta vaihtoehtoa kuin toimia sen mukaisesti loppuun saakka".

Chen sanoi Kiinan kansantasavallan seuraavan valppaasti Chiangin koplakunnan operatioita Formosassa "laajakantoisen hyökkäyksen järjestämiseksi manermaalle" . . . Jos tämä hyökkäys aloitetaan, hän sanoi, "Yhdysvaltain hallituksen täytyy kantaa koko vastuu niistä vakavista seurauksista, jotka siitä tulevat".

Hän sanoi Reuterin uutistoimiston tiedon mukaan edelleen: "Oikeus on meidän puolellamme. Kaikkien maiden kansojen myötätunto on meidän puolellamme. Huolimatta siitä miten tämä taistelu kehittyy ja kuinka kauan se kestää, Taiwan (Formosa) liittyy lopulta vanhaan isänmaahan ja lopullinen voitto tulee olemaan varmasti meidän."

YKSI SANA RIITTAA

Mikäli Washington on todella "huolissaan" Kiinan tilanteesta, yksi ainoa sana riittää rauhan vakiinnuttamiseksi; Formosan koplakunnalle voidaan antaa Washingtonista määräys ottaa lusikka kauniimpaan käteen ja luopua mielettömistä mannermaan "valloittamisaikeista".

Me canadalaiset, jotka toivomme niin yhdysvaltalaisten kuin kiinalaistenkin yhteistä hyvää ja ennenkaikkea maailmanrauhan säilymistä oman maamme etujen takia, yhdymme niihin hyvää tarkoittaviin ihmisiin kautta maailman, jotka vaativat Washingtonilta sellaista sanaa ja määräystä, mikä järkiinnyttää Chiang Kai-shekin sekä muut hourupäät.

"Ennustuksia"

Ennustaminen on aina epäkiitollista hommaa, mutta siitä huolimatta emme malta olla kokeilematta "kepillä jäätä", sillä tänä sunnuntaina, siis heinäkuun 1 pnä pitäisi Canadassa alkaa kaksi erikoista merkkitapausta sen lisäksi että mainittuna päivänä vietetään Canadan 95. syntymäpäivää, eli Canada-päivää.

Meidän mielessämme on heinäkuun 1 pnä täällä pohjolassa alkava bass-kalojen pyyntisesonki sekä kovien uhkausten perusteella Saskatchewanissa alkava lääkärien lakko sikäläisen terveyshuoltolain kumoamiseksi.

Bass-kalojen tiimoilta on ilman muuta selvää että se, mikä on "bassien" vahinko on kalastajien onni. Siinä jos missään toteutuu sanonta, että yhden kuolema auttaa toista leipään tai ainakin kalaan. Ja kuten tavallista, sunnuntaikalastajat, joilla on taipumusta unhoittaa huonosti onnistuneet kalastusmatkat ja erikoinen kyky muistaa ne matkat, jolloin saatiin niitä syvyyksien hirmuja, tulevat meidän horoskooppimme näkökannasta katsoen tekemään kalastusmatkoja vaihtelevalla onnella tänäkin vuonna.

Mutta vaikka Saskatchewanin lääkärit ovat hurjana ja uhkaavat kieltää palvelunsa, siis aloittaa lakon sairaita vastaan hätätilanteita lukuunottamatta, niin me rohkenemme kuitenkin ennustaa, että siitä lakosta ei kunnian kukko lääkäreille laula. Lääkärit ovat yleensä edistyksellisiä ja humaanisia ihmisiä, sillä työnsä yhteydessä he tulevat näkemään niin paljon puutteellisuuksia ja yhteiskunnallisia parannusten tarpeita, että heissä tulee pakosta sosiaalisten uudistusten puolestapuhujia.

Mutta poliitikkoina he näyttävät astelevan lasten kengissä — ja kylmä tosiasia on, että Saskatchewanin lääkärit saaneet tässä asiassa yllytetyksi mustan taantumuksen linjalle. Vaikka sikäläiset lääkärit sanovat vastustavansa Saskatchewanin terveyshuoltolakia pääasiassa potilaittensa edun kannalta, niin ilman muuta on kuitenkin selvää, että k.o. laki puoltaa ja tukee potilaita ennenkaikkea juuri sellaisia potilaita, joilla ei ole varaa lääkärinavun hankkimiseen. Ei lääkärien vastarinnan takana ole muu kuin heidän suppeat yksilöpyyteensä! Canadalaiset lääkärit muodostavat parhaiten palkatun ammattikunnan maassamme. He ovat sen asemaan hyvin ansainneet.—Ja he tulevat saamaan hyvin palkkion vielä lääkintäpalvelun yhteiskunnallistamisen jälkeenkin. Mutta pelko siitä, että he voivat menettää osan tuloistaan, on ajanut tässä asiassa lääkärit väärille jäljille.

Mutta jonkun pikkuryhmän yksilöetujen valvonta ei voi estää edistyksen kulkua — ja tässä tapauksessa lääkärit yrittävät juuri jarruttaa sosiaalista edistystä. Siitä ei kuitenkaan tule pitkän päälle mitään ja niinmuodoin uskomme Saskatchewanin lääkärien käyvän nyt häviöön tuomittua taistelua.

Kysymyksiä ja vastauksia

Kysymys: Milloin tuli Canadan työttömyysvakuutuslaki voimaan? — Luki'a.

Vastaus: Vuonna 1940 tehtiin BNA-lakiin (Canadan perustuslakiin) muutos, jonka perusteella työttömyysvakuutus tuli juridisesti liittovaltion alaiseksi kysymykseksi. Samana vuonna, siis v. 1940 laadittiin ja hyväksyttiin työttömyysvakuutuslaki (Unemployment Insurance Act). Työttömyysvakuutuslaki astui voimaan tasan 21 vuotta sitten, eli heinäkuun 1 pnä 1941.

Neuvottelutuloksena "kovempi linja"

Bonn. — Länsi-Berliinin poliisi saanee ohjeet noudattaa "kovempaa" esiintymistapaa Itä-Saksan rajapoliiseja kohtaan, jotka toimivat Berliinin muurin toisella puolella ilmoitti uutistoimisto DPA sunnuntaina.

Uutistoimiston mukaan on mahdollista, että myös Berliinissä olevat länsivaltain joukot tulevat vastedes esittämään aktiivisempaa osaa muurin valvonnassa. "Maltillisuusmääräyksiä", joita länsivallat ovat antaneet Länsi-Berliinin poliisille, tullaan ilmeisesti lieventämään. Nykyään eivät Länsi-Berliinin poliisit esimerkiksi voi puuttua asioiden kulkuun, jos kansanpoliisit tulittavat länsisektorille johtavilla teillä länteen pyrkiviä pakolaisia.

DPAn mukaan "kovempi linja" on tulos neuvotteluista, joita Yhdysvaltain ulkoministeri Dean Rusk on käynyt Länsi-Saksan johtajien kanssa.

EFTAn tullit alenevat 10 pros.

Kööpenhamina.— Huolimatta viime hetkeen saakka jatkuneesta epävarmuudesta pääsi EFTAn Kööpenhaminassa koolla oleva ministerineuvosto perjantaina yksimielisyyteen siitä, että 10 prosentin tullinalennus toteutetaan kuluvan vuoden lokakuun 31 p:nä. Itävallalle ja Norjalle myönnettiin kuitenkin oikeus toteuttaa kyseinen alennus myöhemmin.

Tanska Norja ja Itävalta vastustivat erilaisia perustein ehdotettua tullinalennusta. Jota sensijaan Englanti, Ruotsi ja Sveitsi kannattivat. Työvaliokunnan istunnon aikana Tanska kuitenkin ilmoitti luopuneensa kielteisestä kannastaan.

Viisi jäsenmaata toteuttavat tullinalennuksen lokakuun 31 p:nä. Norja ensi vuoden toukokuun 1 päivään ja Itävalta vuodenvaihteeseen mennessä.

Akateemikko Varga:

Toistuuko talouspula vuoden 1929 malliin?

Toukokuun 5 pnä tänä vuonna tapahtui New Yorkin arvopaperipörssissä suurin romahdus sitten v. 1929 syksyn "mustan perjantain". Aiheellisesti tavallinen kadun mies niin meillä kuin muissakin kapitalistisissa maissa kysyy levottomana: merkitseekö tämäkin romahdus yleismaailmallisen talouspulan syntyä joukkotyöttömyyksineen, vararikkoineen, soppajonoineen, häätöineen . . .

Kysymystä on käsitellyt neuvostoliittolaisessa aikakauslehdessä Novoje Vremjassa akateemikko E. Varga, jonka kirjoitusta lainaamme pienin supistuksin.

"MUSTA MAANANTAI" NEW YORKISSA

Maanantaina toukokuun 28 päivänä New Yorkin arvopaperipörssi koki suuren romahduksen. Näin suurta arvopaperien laskua ei ollut tapahtunut sitten tunnetun "mustan perjantain" syksyllä 1929, josta sai alkunsa vuosien 1929—1933 laaja ja syvä talouspula.

Romahdus ei tullut aivan odottamatta: jo vuoden alusta alkaen olivat pörssikurssit heilahdelleet ja vähitellen laskeneet. Romahduksen sattuessa olivat osakkeiden kurssit jo muutamia prosentteja alhaisemmat kuin korkeimmat kurssihinnat joulukuussa 1961. Mutta romahduksen mittasuhteet olivat sittenkin yllätys: eräiden pörssiasiantuntijoiden arvioiden mukaan kurssien lasku aiheutti New Yorkissa 20 miljardin dollarin tappiot yhden päivän aikana.

Kuten tavallisesti pörssiromahdus New Yorkissa aiheutti heti seuraavana päivänä jyrkän kurssien laskun kaikissa yleismaailmallisissa arvopaperipörsseissä Lontoosta Tokioon asti. Ainoastaan paikallista merkitystä omaavat pörssit (mm. Kööpenhamina, Johannesburg Etelä-Afrikassa) säilyivät romahduksen vaikutuksilta. Todettakoon, että länsi-eurooppalaisissa pörsseissä havaittiin jo aikaisemmin tämän vuoden aikana kurssien laskua.

20 miljardin dollarin tappio on tietenkin puhtaasti näennäinen. Osakkeet ovat, kuten Marx sanoo "kuviteltua pääomaa", todellisen pääoman (tehtaisiin, koneisiin, raaka-aineisiin ja valmiisiin tavaroihin sisältyvän pääoman) paperisia vastikkeita. Pörssiromahduksessa eivät Amerikan todelliset rikkaudet vähene sentilläkään. Mutta tämä ei silti merkitse etteikö pörssiromahduksella olisi taloudellista merkitystä.

Tiistai. 29 toukokuuta oli pörssille "hyvä päivä" ja huomattava osa erityisesti suurten monopolien osakekurssien menetyksistä oli otettu takaisin. Kaikki tämä antaa aiheen eritellä kriisiä varsinkin kun se ei ole mikään erillinen eikä ohimenevä ilmiö.

PÖRSSIROMAHDUKSEN SYYT

Pääsyy pörssiromahdukseen oli siinä, että osakkeiden kurssit olivat ylikorkeita, että kurssien korkeus ei perustunut Amerikan talouden todelliseen tilaan ja että kurssit olivat nousseet keinottelun kautta, lisäten melkoisesti osakkeiden omistajien voittoja ja osinkoja. Tämä näkyy seuraavista perustavaa laatua olevista numeroista:

	1955	1960	1961 ennakko-laskelmat	1961 jouluk.
Teollisuustuotannon indeksi (v. 1953 tasan 100)	106	119	120	124
Kaikkien osakeyhtiöiden voitot miljardeissa dollareissa (kun verot on laskettu pois)	23	22 7	23,3	—
Osinkojen summa	11,2	14,1	14,4	—
SEC-indeksi — 300 johtavan yhtiön indeksi (1957—59 tasan 100)	81,8	113,9	134,2	145,8

Kuten näemme on teollisuustuotanto noussut kuuden vuoden aikana 17 prosentilla: yhtiöiden ilmoittamat tulot ovat jääneet keskitasolle (osa tuloista on salattu verojen välttämiseksi), mutta osakekurssit ovat nousseet miltei kaksinkertaisesti osinkojen lisääntymistoiveiden ja Kennedyn talousasiantuntijain Amerikan taloudellista nousua koskeneen propagandan kiihottamina. Nämä olivat epäreaalisia kursseja, joiden avulla turvattiin osinkojen jatkuva kasvu. Ennemmin tai myöhemmin täytyi kurssien palata Amerikan talouden realiteetteihin vastaaviin arvoihin ja tämä talous oli kaukana loistavasta tilasta.

Mahdollisesti — sitä emme vielä pysty sanomaan — pörssiromahduksen hetki määrättiin niiden monopolipääoman edustajien taholla, jotka eivät voineet antaa Kennedylle anteeksi sitä, että hän oli asettanut esteitä teräksen hintojen korotukselle. Todellisuudessa Kennedyn ja teräsyhtymän johtajan Bloughin ystävyys oli palautettu ennalleen henkilökohtaisen tapaamisen avulla. Kennedy lupasi tällöin korvata yhtymän menetykset supistamalla veroja siten, että verottoman omaisuuren määrää korotettaisiin. Mutta eräs ratkaiseva kysymys jäi kuitenkin avonaiseksi:

onko monopoleilla ja vain niillä oikeus määrätä itsenäisesti hinnat vai täytyykö monopolien sietää valtiovallan sekaantumisen tähän asiaan?

On täysin mahdollista, että Kennedyn vihamielisesti suhtautuvat monopolien omistajat halusivat antaa Kennedylle oppitunnin antaessaan pankeilleen kehotuksen ostaa joukkomitassa osakkeita samaan aikaan, kun lehdistö pelotteli pieniä osakkeiden omistajia sillä, että Kennedyn hintapolitiikka tulee johtamaan osinkojen laskuun.

Oli miten tahansa, niin epäilemättä republikaanit tulevat käyttämään pörssiromahdusta taisteluvälineenään Kennedyä vastaan ensi syksyn senaatin ja edustajakamarin vaaleissa. Selvää on, että New Yorkin pörssitapahtumat heikensivät demokraattisen puolueen asemia. Tämän vuoksi on täysin ymmärrettävää, että Kennedy heti samana päivänä, 28. 5. kutsui finanssimagnaatit (teollisuus- ja pankkipääoman omistajat) raha-ministeri Dillonin, liittovaltion vararahaston johtajat ja muita asianomaisia neuvotteluun ja vaati toimenpiteitä, joilla voitaisiin pelastaa romahduksen synnyttämä tilanne.

KURSSIEN JATKUVAN LASKUN ESTÄMINEN

Emme tietenkään tiedä mitä kaikkea edellämainitussa neuvottelussa sovittiin. Kuitenkin on selvää, että presidentti ja hänen rahaministerinsä saivat aikaan sen, että suuret pankit ja vakuutuslaitokset yms. seuraavana päivän ostivat pörssissä myytävinä olleet osakkeet. Niillä oli siihen myös riittävästi juoksevia varoja. Olihan yhtiöiden juoksevien varojen määrä v. 1961 kolmannen neljänneksen lopulla (viimeisten tilastojen mukaan) peräti 37 miljardia dollaria.

Tuollainen sekaantuminen pörssin asioihin ei sisältänyt osakkeiden ostajille minkäänlaista riskiä. Se oli päinvastoin hyvä business: jos pörssi onnistutaan rauhoittamaan ja kurssit uudelleen nousevat niin pankit, jotka ovat ostaneet osakkeita alhaisin hinnoin, voivat myydä ne uudelleen pienille osakkeiden ostajille huomattavasti korkeammista hinnoista.

PÖRSSIROMAHDUKSEN TALOUDELLISET SEURAUKSET

Romahdus aiheuttaa epäilemättä laskua Yhdysvaltojen taloudessa. Kuinka kauan se jatkuu ja kuinka syväksi se muodostuu ei ole vielä nähtävissä.

Jo aikaisemmin todettiin, että osakkeiden kurssien lasku ei koske pääomia niiden reaalisessa muodossa, eikä se siis koske Yhdysvaltojen todellista kansallista omaisuutta. Missään tapauksessa se ei kajoa siihen välittömästi. Mutta tämä ei silti merkitse etteikö pörssiromahdus vaikuttaisi kielteisesti koko maan talouselämään.

Tarkastelkaamme asiaa konkreettisesti. Henkilö, joka on kiinnittänyt omaisuutensa joko kokonaan tai osittain osakkeisiin oletti ennen pörssiromahdusta hallitsevansa esimerkiksi 20 tuhannen dollarin suuruista omaisuutta. Pörssiromahdus muuttaa tilanteen, varsinkin jos osakkeiden omistaja paniikkiin joutuen myi osakkeensa. Romahduksen jälkeen hänen omistuksessaan ei olekaan enää 20 tuhatta vaan 15 tuhatta dollaria. Hän on menetänyt 5 tuhatta dollaria. Tähän tosiasiaan ao. henkilö tulee reagoimaan seuraavalla tavalla: minä olen köyhtynyt, minun täytyy supistaa menojani. Hän pidättäytyy uuden auton, television tai jonkin muun tarvikkeen ostosta siihen asti, kunnes tilanne selviää. Ja kun tällaista linjaa alkavat noudattaa ei vain yksi vaan hyvin monet pienet osakkeiden omistajat, niin monien tavaroitten kysyntä supistuu ja yleinen liikevaihto heikkenee.

Pörssiromahduksella on vaikutuksensa myös kapitalistisiin tuottajiin, tehtailijoihin. Heidän keskuudessaan syntyy epäilyksiä liike-elämän tulevaisuuden perspektiivistä, he tulevat varovaisiksi, keskeyttävät tuotantonsa laajennussuunnitelmien toimeenpanon, peruuttavat konetilauksensa jne. Tämä johtaa tuotantovälineiden kysynnän laskuun.

Johtaako tämä kriisi liikatuotannon pulaan sellaisessa laajuudessa kuin vv. 1929—1933?

Pelkkä ajatuskin tällaisen mahdollisuuden toistumisesta vapisuttaa koko maailman kapitalisteja. Me puolestamme arvelemme, ettei tulevasta liikatuotannon pulasta tule edeltäjänsä kaltaista. Arviomme perustuu seuraaviin tosiasioihin:

1) Vuosina ennen v. 1929 kriisiä oli Yhdysvaltojen taloudessa tapahtunut suuri nousu. Tehtiin suuria pääomasijoituksia, laskettiin liikkeelle osakkeita sekä koti- että ulkomaita varten ja koottiin suuria tavaravarastoja.

Mutta viime vuosina Yhdysvaltojen taloudessa ei sensijaan ole ollut mitään todellista nousua. Teollisuus on ohittanut muutamia lievähköjä kriisitilanteita, joita on seurannut vilkkaampi vaihe ja pientä tuotannon nousuakin. Pääomasijoituksia on viime vuosien aikana suoritettu rajoitetussa määrin. Tavaravarastot ovat normaalit. Ja vaikka amerikkalainen kapitalismi kärsiikin voimakkaasti tuotantomahdollisuuksiensa kroonisesta vajaakäynnistä ja maksutaseen passiivisuudesta (työttömyyden ollessa vielä laadultaan rakenteellista), ei tällä hetkellä ole olemassa perusteita niin raskaan liikatuotannon pulan syntymiseen kuin oli vv. 1929—1933.

2) Valtiomonopolistinen kapitalismi on nyt huomattavasti voimakkaampi kuin vuonna 1929. Valtion verotulot ylittävät 100 miljardia dollaria vuodessa. Valtion ja monopolien kiinteä yhteenliittyminen tekee mahdolliseksi ja välttämättömäksi käyttää tarpeen vaatiessa huomattavia määriä valtion varoja tuotantoelämään, näinä vuosina erityisesti aseteollisuuteen, autoteiden, kanavien, satamien ja koulujen rakentamiseen.

Tähän on lisättävä, että 20-luvulla Yhdysvalloissa pelättiin valtion kassavajausta ja aina Rooseveltin presidenttikauteen asti oli valtion varojen käyttö talouspulan torjuntaan hyvin vaikeata. Nyt ei ole tätä pelkoa. Yhdysvaltain valtiovelka on nyt 300 miljardia dollaria ja vaikka se lisääntyisi vielä 10—20 miljardilla ei se synnyttäisi katastrofia. Lisäksi valtio, mikäli ei synny ankaraa rahaluottokriisiä, voi aina löytää välttämättömät varat, äärimmäisessä tapauksessa setelien painatuksen avulla. Tämän vuoksi voidaan todeta, että jos Yhdysvaltojen valittavana on joko paha liikatuotannon pula tai "järjestetty" inflaatio, USAn monopolipääoma ja hallitus valitsevat viimeksi mainitun.

Tilanne muissa korkeasti kehittyneissä kapitalistisissa maissa on yleisesti samankaltainen vain sillä erotuksella, että Länsi-Saksassa, Ranskassa ja Italiassa, joissa on monia vuosia vallinnut taloudellinen korkeasuhdanne, voi liikatuotannon pula puhjeta suuremmalla varmuudella kuin USAssa, Englannissa ja Canadassa.

Todettakoon, että tällä hetkellä on vielä liian aikaista tehdä lopullisia johtopäätöksiä.

KODIN PIIRISTÄ

TOIMITTANUT EEVA

Kallista opetusta

"Kyllä maailma masaa ja rapa tasaa" on monelle tuttu sanantapa kun tulee puhe lastenkasvatuksesta. Ehkä se joissakin suhteissa pitääkin paikkansa vaikka se opettaminen maailman poluilla onkin hellyyttä vailla. Mutta kyllä aikuisen on varjeltava ymmärtämätöntä lasta sellaisilta vaaroilta joita tämä ei osaa väistää. Joku äiti sanoo, että jos lapsi loukkaa itsensä putoamalla tuolilta tai polttaa kuumassa silitysraudassa, niin hän karttaa toiste niitä paikkoja. Onhan aivan luonnollista että lapsi kiipeilee ja koskettelee esineitä eikä hänen kysymyksilleen tule loppua. Sehän on lapsen tapa oppia elämään tässä aikuisten rakentamassa maailmassa. Kun lasta neuvoo käyttämään esineitä oikein ja varoittaa vaarallisista niin hänestä saa hyvin näppärän apulaisen monissa pikkuasioissa.

Eräs ovelta ovelle kulkeva vakuutusmies kertoi kuinka hän on joutunut useasti keskelle tapahtumien kulkua, jotka eivät aina ole päättyneet varsin onnellisesti. Kerran hänen ovelle koputtaessaan juoksi nainen hädissään avaamaan ja hänen oli kiireesti lähdettävä autollaan viemään äitiä ja lasta lääkäriin. Lapsi oli leikkinyt terävällä jääpiikillä ja kaatuessaan puhkaisi sillä silmänsä. Tuskin lapsi enää leikkii jääpiikillä, mutta silmän menetys oli liian kallis hinta maksaa tästä opista.

Kerran taas, sama mies jatkaa, hän oli juuri koputtamaisillaan oveen kun verkko-oven läpi näki pienen pojan kiipeävän tuolille ottaakseen kaapin päältä laadatun ampuma-aseen. Mies kiiruhti ottamaan pojan syliinsä ennenkuin tämä ehti tarttua aseeseen. Pojan äiti kiiruhti paikalle kysyen kuka mies oli, ja miksi hän tunkeutuu vieraaseen taloon sekaantuen asioihin, jotka eivät hänelle kuulu?

Mies selitti, että on jokaisen ihmisen velvollisuus varjella toista ihmistä ja etenkin lasta joutumasta onnettomuuteen jonka näkee tapahtuvan aivan silmiensä edessä. Hetken aikaa puhuttuaan äidille lasta kohtaavista vaaroista oli tämä ollut samaa mieltä luvaten paremmin seurata lapsensa toimia.

Nyt taas kesän aikana tapahtuu paljon onnettomuuksia ja etenkin hukkumistapaukset ovat niistä suurena prosenttina. Koettakaamme kukin kohdaltamme olla varovaisia ja kehoittaa etenkin lapsia varovaisuuteen leikkiensä lomassa. Sillä kokemuksen kautta saadusta opista lapsi usein joutuu maksamaan koko elinikäisensä vaivan. Ja mitä hyötyä on opettajalle siitä jos opetettava kuolee.

SITÄ JA TÄTÄ

UNION MIES

— No, se Juuso hukkui eilen, tuumi työmies toverilleen.

— Älä hitossa! No asasihan hän uida?

— Osasi kyllä, mutta hän, rehellisenä union miehenä ollen ui kahdeksan tuntia ja kun siinä ajassa ei pelastusta tullut, ei hänkään viitsinyt yliaikaa tehdä ja — hukkui.

HYVÄ KEINO

"Viimeinkin olen keksinyt keinon, miten tuo kanahoito kannattaa", sanoi farmari Ananias naapurilleen.

"Minkälainen keino se sitten on?" kysyi naapuri.

"Minä laitoin pesän pohjaan reiän, jonka alle laitoin säilykelaatikon. Ja nyt kun kana munii, luistaa muna reiästä laatikkoon. Sitten kun kana kääntyy katsomaan että minkälainen siitä munasta tuli, ja ei näekään sitä, munii se toisen munan, jolle käy niinkuin ensimmäisellekin. Näin minä olen ruvennut saamaan munia kuin nauhaa vain."

PÄIVÄN PAKINA

Vaaroista, salonkileijonista, äänikadosta

Tässä viikon lopulla työpöydälle kerääntyneitä lehtileikkeleitä selatessa "pisti silmään" eräitä sellaisia asioita, joista olisi ilmeisesti kannattanut puhua vähän puoleen ja toiseen — mutta ovat kuitenkin jostakin syystä jääneet huomioonottamatta.

Esim. Winnipegista vähän toista viikkoa sitten tulleessa uutistiedossa kerrottiin, että "lääkärit varoittavat vaarallisesta urheilusta" kuten uutisotsikossa sanottiin.

Urheilukärpäsen puremasta poteneena ukkorähjänä rupesimme miettimään asiaa tekstiin syventymättä, että minkälaisesta urheilusta meitä nyt eniten varoitetaan. Ajattelimme, että ehkä siinä varoitetaan sellaisesta "V-urheilusta", minkä yhteydessä komeilee etutilalla olutpullo pöydällä tai savukerasia sieväsäärisen tytön hyvin hoidetuissa käsissä.

Mutta sitä vaarallista urheilua olikin löydetty vallan muualta — sellaisesta urheilusta, missä kilpailijat joutuvat "ruumiillisesti kosketuksiin toistensa kanssa". Mainitussa uutistiedossa kerrottiin:

"Ruumiilliseen kosketukseen johtava urheilu, kuten jalkapallo ja jääkiekko, ovat vaarallisia urheilulajeja kasvaville nuorille, sanoi asiantuntijalautakunta Canadan lääketieteellisen yhdistyksen kokouksessa täällä . . . Rata- ja kenttä urheilu sekä uinti ovat paljon sopivimpia.

Mainitun lääkärienyhdistyksen urheiluasiain komitea tulee saman uutistiedon mukaan tutkimaan urheilusta aiheutuneita loukkaantumisten tilastoja amerikkalaisen jalkapallon jääkiekon, hiihdon, rata- ja kenttäurheilun, voimistelun, sekä painin alalta jne. Kokouksessa selitettiin mm. että jalkapallopelit aiheuttavat kuusi kertaa enemmän loukkaantumisia kuin jääkiekkoilu.

On tietenkin hyvä, että asiatuntijat tutkivat syntyjä syviä. Onhan viimeaikoina todettu esimerkiksi kaksi kuolemantapausta nyrkkeilykehästä.

Myönnämme kernaasti, että urheilun yhteydessä on melko helppo loukkaantuakin — joskus pahastikin.

Mutta mikä on elämässä vaaratonta? Onko edullisempaa "urheiluuutisten" nimissä kiinnittää nuorison huomiota olueeseen ja sen semmoiseen, kuin terveeseen kisailuun?

Onko oikein, että "urheilun" nimissä puhutaan vain ammattiurheilusta, jossa loukkaantumisia tapahtuu prosentuaalisesti eniten, jota vastoin amatööriurheilusta puhutaan yliolkaisesti, miltei halveksuvasti ja ikäänkuin jostakin välttämättömästä pahasta, jota täytyy joten kuten sietää?

Meistä tuntuu siis — kieltämättä lainkaan urheilussa piileviä loukkaantumisvaaroja ja niiden torjumisen tarpeellisuutta — että parempi olisi sittenkin tutkia sitä, miten saataisiin koko kansakunta osallistumaan aktiiviseen liikuntaharrastukseen terveytensä ja kuntonsa kohottamiseksi.

Eräässä lontoolaisessa uutistarinassa kerrottiin että yhdysvaltalainen miljonääri, J. Paul Getty, joka asuu suurimman osan ajastaan Englannissa, on nyt julistettu maailman parhaiten pukeutuneeksi mieheksi.

Onnittelemme! Hänen pukeutumisansioistaan sanotaan palkintotuomiossa eli lausunnossa:

"Hänen nimityksensä ei johdu vaatevarastonsa suuruudesta eikä siitä, kuinka paljon hän vaatteistaan maksaa (?) vaan yksinkertaisesti siitä että hän ylläpitää näiden palkintojen (parhaiden pukeutuneiden miesten) henkeä — hän pukeutuu hyvin jokaista ja kaikkia tilaisuuksia varten."

Erinomainen mies!

Toista on eräitten kirvesmiesten, ruukin sekottajien, omaa maataan kyntävien farmarien, ja ikävä kyllä, ainakin pikkulehtien toimittajienkin kohdalta, jotka toisinaan "unhoittavat" näiden palkintojen "hengen" ja pukeutuvat ainakin työhön mennessään niin, että "henki" ei tule täytetyksi.

* * *

Siunatuksi lopuksi huomasimme eräästä Suuren Rahan lehdestä liittovaalien jälkeen saksitun pitkän jorinan, missä ihmetellään sitä, miksi eri kansallisuusryhmiin kuuluvat canadalaiset eivät äänestänetkään torypuolueen ehdokkaita esim. Torontossa, vaikka torypuolueen toimesta syötettiin ja juotettiin heidän oikeistolaislehtiensä toimittajiaa kylän hienoimmissa hotelleissa siinä nimenomaisessa mielessä ja toivossa, että he 'levittäisivät Diefenbakerin evankeliumia", kuten poliittisen Waterloonsa nyt kohdannut entinen yleisten töiden ministeri, herra Walker sanoi. Erikoista kummastusta herätti asiaan "tutkijassa" se, miksi eri kansallisuusryhmiin kuuluvat canadalaiset äänestivät liberaalipuolueenkin ehdokkaita vaikka torpuolueen eräässä vieraskielisessä vaalimainoksessa annettiin ymmärtää, että liberaalien kansallinen johtaja, Lester B. Pearson ei ole ainoastaan "liian pehmeä" kommunisteja kohtaan, vaan ehkä peräti Neuvostoliiton vakoilija.

Tutkimuksen tekijä sanoo, että torypuolueella oli Torontossa suurin koneisto, jonka tehtävänä oli kalastaa puolueelle kannatusta eri kansallisuusryhmien keskuudessa — mutta torypuolue teki kuulema pahimman virheensä siinä, kun se 'pelasi äänten" — eri kansallisuusryhmien oikeistolehtien kustantajien ja toimittajien kanssa.

Mene ja tiedä! Tavalliset ihmiset eivät tietenkään voi pitää suuressakaan arvossa niitä, joita voidaan pienillä "maasurahoilla" juoksuttaa sinne mun tänne poliittisessa pelissä.

Mutta pääseikka, miksi vanha torypuolue menetti niin eri kansallisuusryhmiin lukeutuvien kuin englantilaista ja ranskalaistakin alkuperää olevien canadalaisten kannatuksen ja luottamuksen, oli sittenkin se, että Diefenbakerin hallitus ei osannut käyttää otsikkoaikaansa hyväkseen. Eri kansallisuusryhmiin kuuluvat canadalaiset ovat nimittäin myös patriootteja — niin kummalliselta kuin se voi ehkä Ottawan herroista tuntuakin — ja he vaativat hallitukselta canadalaista ohjelmaa, Canadan valtion ja kansan hyväksi. Siinä suhteessa on torypuolueen muodostama liittohallitus "punnittu ja köykäiseksi havaittu".

— Känsäkoura.

P. Nikula oli vähältä ylittää 501 korkeuden

Helsinki. — Juhannusaattona Kauhavalla pidetyissä kansainvälisissä yleisurheilukilpailuissa täytti Pentti Nikula loistavalla tavalla hänelle asetetut toiveet. Hän leiskautti seiväshypyssä uuden komean maailman ennätyksen 494 ja oli aivan läheltä ylittää 501.

Nikulan tulos on 11 senttiä parempi virallista maailmanennätystä, joka on USAn G. Daviesin nimissä. Daviesia paremmin ovat kuitenkin jo tänä vuonna hypänneet yhdysvaltalaiset John Uuelses ja Dave Tork, joiden tulokset ovat 488 ja 492. Uuden M-ennätyksen Nikula saavutti ensimmäisellä yrityksellään, jonka jälkeen rima korotettiin 501, josta hän oli selviytyä toisella yrityksellä.

Ennätyksen synnyttyä Kauhavan kentälle saapunut lähes 4,000-päinen yleisöjoukko ratkesi raikuviin riemuhuutoihin ja kymmenet ryntäsivät kentälle onnittelemaan uutta maailmanennätysmiestä. Vasta jonkin ajan kuluttua voitiin kilpailuja jatkaa.

Kilpailujen jälkeen sanoi Nikula: "Yrittäessäni toista kertaa 501stä tuntui siltä kuin ainakin 499 olisi mennyt ja eiköhän se vielä menekin. Ihmiskyvyn ylärajaa en uskalla lähteä veikkaamaan. Uskon kuitenkin, että se omalla kohdallanikin on reilusti viiden metrin paremmalla puolella."

Samoissa kilpailuissa Ruotsin Stig Pettersson voitti korkeushypyn tuloksella 208 kukistaen Hellenin 4 sentillä, Olavi Salonen voitti 1,500 m ajalla 3.48,6, Jussi Rintamäki nuolaisi pitkät aidat 52,1.

Seiväshypyssä sijoittui Risto Ankio toiseksi tuloksella 450, jonka sai myöskin kolmas mies Timo Koskela.

Nikula aloitti hyppäämisen 470tä, jonka jälkeen rima nostettiin maailmanennätyskorkeuteen.

Kuningattaren äiti, joka lähtiessään paluumatkalle Englantiin sanoi: "Suurenmoinen vierailu!" Hän oli lähtiessään sitä mieltä, että tuskin tulee enää vierailemaan Canadassa.

VAPAAN MM-KISOJEN MITALIEN VOITTAJAT

Toledossa Yhdysvalloissa suoritetuissa vapaapainin MM-kilpailuissa pääsivät mitaleille seuraavat:

Kärpässarja: 1) Alf Alijev N-liitto, 2) Nori'uki Harada, Japani, 3) Satilmis Tektas, Turkki.

Kääpiösarja: 1) Mussein Akbas, Turkki, 2) Masaaki Hatta Japani, 3) Janos Varga, Unkari.

Höyhensarja: 1) Osamu Vananabe. Japani 2) Muhamed Khadem, Persia.

Kevytsar'a: 1) Einou Valtshev, Bulgaria, 2) Robert Dshagamadse, N-liitto, 3) Osvaldo Ferrari, Italia.

Välisarja: 1) Imam Habibi, Persia, 2) Petko Demendijev, Bulgaria, 3) Jim Ferguson, USA.

Keskisarja: 1) Mansour Mahizadeh, Persia, 2) Hasan Gungur, Turkki, 3) Shunitshu Kawao Jap.

Raskas keskisarja: 1) Aleksander Medved N-liitto, 2) Cholam Takhte, Bulgaria, 3) Dan Brand, USA.

Raskassarja: 1) Aleksander Ivanitshkish, N- liitto 2) Lutvia Ahkmedev Bulgaria, 3) Wilfred Dietrich, Länsi-Saksa.

Canadan kaksi pistettä hankki välisarjassa 5. sijoittunut Oberlander ja Suomen kaksi pistettä kääpiösarjassa samoin viidenneksi sijoittunut Tauno Jaskari.

Kilpailujen ylivoimaisin voittaja oli Neuvostoliiton raskaan sarjan edustaja, A. Ivanitski, joka selätti viisi vastusta'aansa, voitti yhden pisteillä ja teki yhden kanssa ratkaisemattoman.

Edesmenneen Suomen tasavallan presidentin

JUHO KUSTI PAASIKIVEN
SUURTEOKSIA

PAASIKIVEN LINJA I—II OSA
Puheita vuosilta 1944—1956.
Kaksi suurta kirjaa — Hinta yhteensä $7.25

PAASIKIVEN MUISTELMIA
SORTOVUOSILTA I—II OSA
Kaksi suurta kirjaa — Hinta yhteensä $7.25

Tilatkaa osoitteella:
Vapaus Publishing Company Limited
P.O. BOX 69, SUDBURY, ONTARIO

ONNITTELUMME SUOMALAISTEN SUURJUHLALLE

Liitto-, laulu- ja soittojuhlalle

Port Arthurissa

Elokuun 4 ja 5 pnä vietetään Port Arthurissa Canadan suomalaisen kulttuuriväen suurjuhlat — LIITTO-, LAULU- JA SOITTOJUHLAT, jonka johdosta VAPAUS ilmestyy erikoisena juhlanumerona heinäkuun 24 päivänä.

Tämän juhlanumeron avulla voivat Canadan suomalaiset kautta maan tervehtiä ja onnitella kulttuuriväen yhteistä vuotuista suurjuhlaa, kulttuurityön tekijöitä ja suurta juhlayleisöä.

HENKILÖTERVEHDYSTEN HINNAT: 50c JA $1.00. — ERIKOISKEHYKSISSÄ $2.00.

Kaikkien juhlanumeroon aiottujen tervehdysten ja ilmoitusten tulee olla lehtemme konttorissa heinäkuun 15 päivään mennessä.

Kerääjän nimi ....

Paikkakunta ....

KIRJOITTAKAA NIMENNE SELVÄSTI

Nimi	$	¢

Komea seiväskilpa nähtiin myöskin Saarijärvellä

Helsinki. — Juhannuspäivänä Saarijärvellä suoritetuissa kansainvälisissä y l e i s urheilukilpailuissa muodostui seiväshyppy jälleen parhaimmaksi. Maailmanennätysmies Pentti Nikula oli nytkin varma voittaja, joskin tulokseksi jäi "vain" 482. Tämän jälkeen rima nostettiin 5 metriin. Kaksi ensimmäistä yritystä olivat vaatimattomia, mutta kolmannella vasta miehen kädet toivat riman alas. Risto Ankio sijoittui toiseksi 470 tuloksella, mutta Timo Koskela jäi 450:een, vaikka oli vähällä päästä 470:stä.

Korkeushypyssä saivat Pettersson ja Hellen samat tulokset kuin Kauhavallakin, nimittäin 208 ja 204. 100 metrillä kävivät Strand ja Ny kovan kamppailun, joka päättyi Strandin voittoon. Molemmille merkittiin ajaksi 10,7.

Urheilutapahtumia sieltä ja täältä

Kuortaneen kilpailuissa Juhannuksena saavutti Raimo Asiala 110 metrin aitajuoksussa ajan 14,4, mikä on sama kuin Bengt Sjöstedtin 31 vuotta vanha Suomen ennätys Samoissa kilpailuissa Nevala heitti keihästä 77.98.

Rovaniemen juhannuskilpailuissa heitti Antti Matinolli moukaria 58.09, mikä on paras suomalaistulos tänä kesänä.

Blackpoolissa, Englannissa, saavutti 18-vuotias Diana Wilkinson uuden Euroopan ennätyksen naisten 100 metrin vapaauinnissa. Aika oli 1.02,4. Entinen ennätys oli sekunnin kymmenyksen huonompi.

Illinoisin urheilukomissioni ilmoitti tiistaina, että Floyd Patterson—Sonny Liston ottelusopimus allekirjoitetaan heinäkuun 2 päivänä. Ottelu maailmanmestaruudesta suoritetaan syyskuun 25 pnä.

600 urheilijaa Euroopasta festivaalille

Nuorison ja ylioppilaiden VIII festivaalin aikana järjestettäviin urheilukilpailuihin on tähän mennessä ilmoittautunut yli 800 urheilijaa 15 Euroopan maasta. Satoja osanottajia saapuu myöskin Euroopan ulkopuolelta.

Nuorison maailmankisojen ohella järjestetään festivaalikisa myöskin n.s. korkeantason kilpailut, joihin osallistuu lukuisia maailmanennätysurheilijoita, olympiavoittajia ja muita huippu-urheilijoita.

Neuvostoliittolaiset niskan päällä Toledon kisoissa

Toledo. — Täällä kreikkalais-roomalaisen painin MM-kisoissa ovat Neuvostoliiton painijat kulkeneet voitosta voittoon. Tiistai-illan ottelujen päätyttyä olivat neuvostoliittolaiset esiintyneet 23 kertaa, voittaneet 21 ja saaneet 2 ratkaisematonta. Voitoista on 11 selkävoittoa.

Bulgaria ja Turkki olivat tistaihin mennessä menestyneet seuraavaksi parhaiten. Kummallakin oli 10 voittoa. Useat niiden miehistä olivat kuitenkin putoamisen partaella.

Canadan mestari 213,5 paunan sarjassa, Esko Ojanperä putosi tiistai-iltana, kun hänet otellessaan Ruotsin Janssonin kanssa julistettiin hävinneeksi virheiden takia. Edellisenä iltana hän hävisi Neuvostoliiton Abashidzelle 3.14.

Keskiviikkoiltana suoritettiin loppuottelut mitalisijoista.

Jazy tekaisi uuden

Pariisi. — Keskiviikkoiltana suoritetuissa kilpailuissa saavutti Michel Jazy uuden maailmanennätyksen 3,000 metrin juoksussa. Jazyn aika 7.49,2.

Entinen ennätys 7,53.8 oli Englannin Gordon Pirjellä, juostu Malmössä kuusi vuotta sitten.

Petrosian voitti Curacaon shakkiturnauksen

Willemstad. — Neuvostoliiton suurmestari Tigran Petrosian voitti täällä suoritetun vuoden 1962, shakkiturnauksen, johon osallistui kahdeksan shakkimestaria, viisi neuvostoliittolaista, kaksi yhdysvaltalaista ja yksi tshekkoslovakialainen.

Petrosian suoritui voittajana, kun hänen maanmiehensä, 46-vuotias Keres sai viimeisessä pelissään USA:n Fischerin kanssa tasapelin. 30 siirron jä'keen Fischer ehdotti tasapeliä ja Keres suostui siihen. Jos Keres olisi voittanut tämän ottelun, olisi hän päässyt samaan pistemäärään kuin Petrosian. Keres suoritti koko ajan hyökkäyksiä, mutta Fischer puolustautui hyvin.

Pelin jälkeen Keres vaikutti vähän pettyneeltä sillä jo 25 vuotta hän on tavoitellut maailmanmestarin titteliä.

Petrosian puolestaan sanoi:

"Olen paremmassa kunnossa kuin koko turnauksen aikana. Mielestäni tämä oli kovin turnaus mihin olen osallistunut. Uskon voittooni vaikuttaneen sen ,että olen 15 vuotta nuorempi kuin Keres."

Maailmanmestari Botvinnikin suhteen hän sanoi:

"Sattuu mukavasti, että asun Botvinnikin kanssa samassa kaupungissa ja samassa piirissä, mutta pelaamme hyvin harvoin keskenämme. Viimeksi pelasin hänen kanssaan 7 vuotta sitten. Käsitykseni mukaan hän pelaa nykyään paremmin kuin koskaan, sillä viimeksi hän voitti Smyslovin ja Talin."

Petrosian oli ainoa Curacaon turnaukseen osallistuneista joka ei kärsinyt yhtään häviötä. Hän pelasi 19 tasapeliä ja voitti 8.

Port Arthurissa valmistaudutaan vastaanottamaan suurjuhlavieraita

Port Arthur, Ont. — Näistä suurjuhlista pitäisi sitten taas pakista ja ettei maailma todellakaan luulisi täällä nukuttavan ja että olisi unhoitettu koko juhlat.

Ei sinnepäinkään, vaan täällä on oltu töpinässä juhlien onnistumista silmälläpitäen jo viime keväästä lähtien ja onhan niistä sentään aina muistettu lehdissäkin mainita valkka Vaasan Jaska ei ehkä ole syystä taitoisesta sitä ensinkään hoksannut.

Niin Jaska esittää, että pitäisi olla juhlakomitean jokaisen henkilön nimi julkaistuna lehden palstoilla ynnä osoitteet. Ehkä se olisi hyvä niin, mutta meillä on niin laaja komitea koottu eri toiminnoista, että tokko sitä sellaista joukkuetta lehtikään haluaisi ottaa palstoilleen, että jos tyytyisimme vaan tähän, että pienempien komiteoiden henkilönimet olisi tiedossa.

Komitea kokonaisuudessaan on kokoonpantu osastosta, Iskusta, kuoroista ja Naisjärjestöstä ja vielä yli tämän piirinkin osastoista. Mutta voidaan nyt kuitenkin mainita, että puheenjohtajina ovat K. Salminen ja S. Pukkala. Kirjurina ja kirjeenvaihtajana A. T. Hill varalla Martha Karkkainen. Julkisuuskomiteaan kuuluu A. T. Hill, T. Siilman, A. Widgren ja P. Voutilainen. Majoituskomiteaan Ida Ahlgren ja Fanny Ketola, ehkä toisiakin. Mutta kaikkien komiteoiden osoite on 316 Bay St. Port Arthur, Ont.

Niin pian kuin lumet alkoi sulaa maasta alkoi kuumeinen kiire ensinnäkin valmistaa Isku-puistossa, rakennukset ja monia muita suuria valmisteluja siellä on ollut menossa. Jokaisen viikon lopussa on ollut talkoita ja ahkerat työmuurahaiset ovat siellä hikipäässä touhunneet. Mutta siellä riittää vieläkin työtä ja paljonkin vaan kyllä ne kaikki kuntoon tulee ja kyllä tässä aletaan muutenkin kuulutella näistä juhlista nopeammassa tahdissa että toivotaan ainakin nämä suurjuhlat saatavan jokaisen juhlille aikovan tiedoksi, ei ainoastaan täällä Canadassa mutta vielä kauemmaksikin toivotaan tiedot suurjuhlista kiitävän.

Mainittu on jo siitäkin, että tulisi ajoissa jokaisen juhlille aikovan tiedottaa majoituskomitealle, että monelleko henkilölle mikin joukkue haluaa huonetta, sillä jos nämä ei ole ajoissa tiedossa niin viime rytäkässä on mahdoton vieraita majoittaa.

Kesä muuten alkaa olla kauneimmillaan, lehti on puissa joskaan ei vielä täytenä. Sireenit ovat kohta kukassa, että niinhän se kesä sentään tulee ja niinhän ne todellakin juhlatkin lähenee.

Kuorolla on kiirettä, samoin Iskulla. Laulut täytyy saada valmiiksi että ei mitään soraääniä kuuluisi, Iskun nuoret Paavon johdolla jyskää ja muokkaa, niin, että touhussa täällä kyllä ollaan, ei turhia nuhjailla. Intoa se kysyy kaikilta a sitähän riittänee ja kun joukolla otetaan kiinni tehtäviin, niin varmasti valmistakin tulee.

Siispä vaan taaskin kuulemiin ja onnea vaan suurjuhlen valmistelulle kaikkialla. — T. S. N.

Siamilaiskaksoset syntyneet Norjassa

Oslo. — Rinnasta ja vatsasta yhteenkasvaneet siamilaiset kaksoset syntyivät viime lauantaina Lillehammerin sairaalassa. Parhaillaan kaksoset ovat lastenosastolla, jossa heille suoritetaan tarkat tutkimukset.

— Jos ylipäänsä on mahdollisuutta suorittaa leikkaus lasten erottamiseksi toisistaan, niin sitä yritetään. Tässä synnytyksessä oli erikoista se, että lapset syntyivät ilman keisarileikkausta, mikä on tavallisesti välttämätön tällaisissa tapauksissa, lääkäri lisäsi.

Torontossa 7--8 p. Pikkusuurjuhlat

Toronto. — Tarmola on taas mainiossa kesäkunnossa, että se on mitä parhain kesänvietto paikka. Ei voi muualta saada niin puuttumatonta paikkaa niille monille mukavuuksille mitä kesänviettopaikassa tarvitsee olla. Kämppiä saa hyvin halvalla, isoja sekä pieniä viikon löpuksi eli koko kesäksi. Kyyti on halventunut, ainoastaan kaksi katuvaunulippua sivu- ja alakaupungilta Tarmolaan. Woodbridge bussi numero 93 saa Dundas linjan päästä Runnymedelta. Mainio tilaisuus halpaan ja hyvään kesänviettoon Tarmolassa.

Pikku-suurjuhlat on Tarmolassa heinäkuun 7 ja 8 päivinä, että pitää kiirettä jotta kerkiää saada myös ystävät mukaan juhlimaan. Sanotaan että ilman ystäviä ei pitäisi hyvä olla hyvässä eikä huonossakaan paikassa.

Siitä on jo sanottu että antaa kättä siellä Port Arthurissa. Mutta kun nyt mennään niin suurella joukolla, että on voimaa sijoittaa mihin miestä eli naista tarvitaan niin se käy kuin itsestään että kyllä työn tekijöitä löytyy vaikka olisi kuinka suuret juhlat. — J. N.

Hollanti syyttää Indonesiaa

Haag. — Hollannin ulkoministeriö ilmoitti maanantaina noin 100 indonesialaisen laskuvarjomiehen pudottamisen Meraukseen, Hollannin Uuteen Guineaan todistavan, etteivät Indonesian viranomaiset olleet halukkaita ratkaisemaan Uuden Guinean Länsi-Irianin ongelmaa neuvottelujen avulla.

Virallisten lähteiden mukaan ilmoitetun laskuvarjojoukkojen pudottamisen vähentäneen melkein olemattomiksi mahdollisuudet virallisten neuvottelujen aloittamisesta Hollannin ja Indonesian välillä Bunker-suunnitelman pohjalla.

Bunker-suunnitelma on amerikkalaisen diplomaatin, Ellsworth Bunkerin tekemä ehdotus Indonesian ja Hollannin välisistä neuvotteluista, joiden avulla saataisiin aikaan "riittävät takuut" Hollannin Uuden Guinean papualaisten alkuasukkaiden itsemääräämisoikeudesta.

Indonesian armeijan ylipäällikkö, kenraalimajuri Ahmad Jani myönsi maanantaina Djakartan radion ilmoituksen mukaan, että noin 100 sissisotilasta on laskettu laskuvarjolla Merauksen alueelle Länsi-Irianista etelään.

Janin ilmoituksen mukaan Indonesialla on nyt näiden toimenpiteiden jälkeen hallussaan koko Indonesian alue Sabangista Pohjois-Sumatralla Meraukseen Itä-Indonesiassa.

Tupakka käy sydämelle, sanovat tiedemiehet

Chicago. — **Amerikkalainen tiedemies tri Oscar Auerbach on sanonut, että sydänsairauksiin kuolleiden tupakoitsevien henkilöiden lukumäärä on paljon suurempi kuin vastaava tupakoitsemattomien henkilöiden määrä.**

Tri Auerbach sanoi Chicagossa **pidetyssä lääketieteellisen yhdistyksen kokouksessa, että vuosina 1952—1960 suoritetuista ruumiinavauksista on käynyt ilmi että runsaasti polttavien henkilöiden sydämet ovat vakavasti vaurioituneet. Muutamissa tapauksissa polttaminen on voinut johtaa välittömästi kuolemaan.**

Tri Auerbach on työskennellyt yhdessä tri Cuyler Hammondin kanssa, joka edustaa Yhdysvaltain syöpäyhdistystä. Tri Hammond sanoi, että tupakanpolttajien keskuudessa esiintyy enemmän kuolemantapauksia, jotka aiheutuvat sydänsairauksista, keuhkoputkentulehduksista, keuhkokuumeesta, influenssasta ja muista keuhkosairauksista kuin vastaavasti tupakoitsemattomien henkilöiden keskuudessa.

Hän on perustanut tutkimuksensa 242 ruumiinavauksessa saatuun keuhkonäytteeseen.

2,700 m:n putous, vain ruhjevammoja

Galvest'n, Texas. — Amatöörilaskuvar'ohyppääjä John Rodney Card joutui maanantaina sairaalaan pudottuaan 2,700 m korkeudesta maahan molempien laskuvarjojen avautumisen epäonnistuttua. Lääkärit ilmoittivat Cardin saaneen ruhjevammoja, mutta hän ei ollut loukkaantunut vakavasti.

Card putosi liejuiseen riisipeltoon, joka vaimensi iskun. Jälkeenpäin Card kertoi ettei hän edes menettänyt tajuntaansa pudotessaan maahan.

Cardilla oli aivan ainutlaatuinen onni hänen selviytyessään hengissä, kun hänen suurempi laskuvarjonsa ei avautunutkaan noin 1,700 m korkeudessa ja yritykset avata varalaskuvarjo noin 700 m korkeudessa epäonnistuivat myös.

SUOJELUSTA SEKIN

Jotkut Läntisen Uuden Guinean alkuasukkaat ripustavat vieläkin kaulaansa heidän vanhempiensa pääkalloja puolustuksena pahoja henkiä vastaan.

Kolera tappoi 389 viikossa Kalkutassa

Kalkutta. — Kolera-epidemia raivoaa Kalkutassa niin voimakkaasti että viikon aikana kuoli sen johdosta 389 ihmistä. Lähes 800henkilöä on saanut tämän taudin kesäkuun aikana ja on nyt sairaaloissa hoidettavina.

Taudin vastustamiseksi suoritetaan viranomaisten johdolla väestön joukkomittainen rokotus.

Miss Barbara Greene, joka matkustelee eri puolilla Canadassa keräämässä CBC:n TV:lle aineistoa erikoisesti naisten elämästä, haastattelemassa Scarboroughilaista mrs. Grace Cobbia, jolla on sylissään nuorin seitsemästä lapsestaan.

METEORIITEISSA ON ELÄMÄÄ — TIEDEMIEHET

Moskova. — Neuvostoliittolaiset tiedemiehet ovat havainneet, että meteoriittikivissä on jälkiä elämästä. Niissä on havaittu samanlaisia mikro-organismeja kuin maan päällä.

Turkmenistanin tietotoimiston ja TASSin hankkimien tietojen mukaan ovat monet neuvostotiedemiehet tehneet yhtäpitäviä havaintoja elollisista jäljistä meteoriiteissa. Jo kaksi vuotta sitten geokemisti Gennadi Vdovykin havaitsi meteoriittihiukkasissa ilmiöitä, jotka muodoltaan muistuttavat orgaanisen elämän ilmiöitä. Jokin aika sitten leningradilainen geokemisti F. B. Timofejev puolestaan onnistui erottamaan meteoriiteista orgaanisia jätteitä, jotka muistuttivat eräitä yksisoluisia vesikasveja.

Ja nyt viimeksi ovat turkmenistanilaiset tiedemiehet Tshary Bairyjev ja Sadyk Mamedov todenneet meteoriiteissa eläviä bakteereita.

Vdovykin kehotti kuitenkin olemaan vielä tekemättä johtopäätöstä että elämää olisi muissa meille tuntemattomissa maailmoissa.

Turkmenistanilaiset tiedemiehet ovat lääketieteen työntekijöitä ja he ovat vuosia tutkineet vuoritervan eli vuorivahan rakennetta ja ominaisuuksia. Tämä eri vuoristokerroksista tavattava aine on nimittäin jo kauan ollut tunnettua eräistä sairauksia parantavista ominaisuuksistaan. Tiedemiehet saivat selville, että vuoritervan soluja parantava ja elävöittävä vaikutus johtuu siitä, että se sisältää hyödyllisiä sauvabakteereita. Nämä mikroorganismit kykenevät lisäksi säilyttämään elintoimintansa vielä 150 lämpöasteessakin.

Kun tiedemiehet sitten saivat tietää, että eräissä meteoriittikivissä on havaittu hiili-vety-yhdisteitä, jotka muistuttavat vuoritervassa havaittuja mikro-organismeja, he esittivät olettamuksen, että samanlaisia mikro-organismeja olisi näissä meteoriiteissakin. He tekivät

(Jatkuu sivulla 4)

ME KAIKIN TOIVOMME SINULLE

HENRY TARVAINEN

hauskaa ja nautintorikasta Euroopan-matkaa sekä mielenkiintoista osanottoa Maailman Nuorisofestivaaliin Helsingissä, Suomessa!

Helen ja Eino Tarvainen
Lily Tarvainen
Elsie ja Tom Jokinen
Nancy Rasmus
Minerva Hakala
Henry Kataja
Paul Hietala
Bob Orava
Maila Salminen
Doris Ohman
Nancy Tervola
Jake Mäki
Len Bostrom
George Kautto
Fern St. Onge

1144 Logan Ave., Toronto, Ont., kesäkuun 17 p. 1962

Älkää menettäkö tätä harvinaista tilaisuutta!
Nauttikaa rauhallisesti, mukavasti

Suora kulkuvuoro
HELSINKIIN
tunnetulla ystävällisellä laivalla **M/S BATORY**

MONTREALISTA - elokuun 10 pnä
Pysähtyy Kööpenhaminassa teidän mukavuudeksenne

Vähimmäishinnat yhteen suuntaan: Ensi luokka $381. — Turistiluokka $270.

Muita matkoja Montrealista KÖÖPENHAMINAAN, josta erinomaiset yhteydet kaikkialle Suomeen:
Syysk. 14, lokak. 13 ja marrask. 9 pnä. Quebecista jouluk. 6.

Lisätietoja ja paikkavarauksia saatte lähimmältä matka-asiamieheltä, tai

GDYNIA AMERICA LINE
PICKFORD & BLACK LTD., *General Agents*
220 Bay St. Toronto 1, Ont.

Gdynia America Linjaa edustavat:

VAPAUS TRAVEL AGENCY
100 Elm Street West Sudbury, Ontario

RITARI AGENCIES LTD.
7 Cedar Street Sudbury Puh. OS 5-5685

SUDBURY JA YMPÄRISTÖ

Alertsin jäsenkokous Työn Puistossa tiistaina, heinäkuun 3 pnä kello 8 illalla. Tärkeitä asioita.

Työn Puiston mainio sauna on avoinna lauantaisin, sunnuntaisin ja keskiviikkoisin kello 1—11 ip.

Orkesterin harjoitukset Finnishhaalilla maanantaina kello 7.30 illalla.

Koirapoliisi aikoo valittaa erotuksesta

Viime toukokuussa toimestaan erotettu rankkuri eli koirapoliisi Bill Currie on sanonut, että hän vetoaa verotuksesta Ontarion työsuhdelautakuntaan sillä perusteella että hän ei saanut tilaisuutta puolustaa itseään.

Paikallisen eläinsuojeluyhdistyksen johtokunta suhtautuu kuitenkin tor'uvasti hänen valitukseensa sillä perusteella, että mr. Currie erotettiin 3-kuukautisen koeajan jälkeen ja että erotus oli oikeutettu.

Kaivosjohtaja sai kuolettavan vamman sähköiskusta

Giant Yellowknife kaivoksen johtaja ja sähkötyöalan päämies William Isnor sai kuolettavan sähköiskun torstai-aamuna. Onnettomuuden uskotaan tapahtuneen Isnorin katkaistessa sähköjohtoa. Onnettomuuden uhri, mr. Isnor oli noin 60 vuotias. Hän oli ollut yhtiön palveluksessa useita vuosia.

Giant Yellowknife mine on yksi Sudbury Basin kaivoksista. Se sijaitsee Vermilion lake tien varrella noin puoli mailia Levackin tiestä etelään.

Sairaslistalla

Aino Lahti, Long Lakelta, on huonovointisuuden vuoksi tutkittavana St. Josephin sairaalassa, minne hän meni torstai-iltana. Toivomme parasta.

LUOKITELLUT ILMOITUKSET

HALUTAAN

NAINEN KOKIKSI TURISTIKAMPälle kahdeksi kuukaudeksi. Palkkaa $150 kk. ynnä ylöspito. Puh. OS 4-0734.

SUOMALAINEN PARTURI
MARTHA MÄKI
KING EDWARD
PARTURILIIKKEESSÄ
King Edward Hotellin alakerrassa
LUOTETTAVA PALVELU

Kaivinurakoitsijat
Erikoisuutena likaviemärit ja vesiojat — Kuorma-ajoa
Jaydee Contracting Co.
Puh. OS 3-9602, kotiin OS 3-2278
1995 Bancroft Dr. Sudbury
(E.I. to 10)

MOORE'S
Esso Service
Huolellinen autopalveluasema
Atlas autorenkaita, akkuja ja varusteita — Expertti autopesua
PUHELIN OS. 4-6986
Lorne ja Walnut kat. kulm.
Sudbury

LOUGHEED
HAUTAUSTOIMISTO
Hautaukset 100 mailin säteellä Sudburysta toimitetaan ilman lisämaksua.
AMBULANSSI-PALVELUS
24 TUNTIA VUOROKAUDESSA
PUHELIN OS. 3-9596
62 Eyre St., Spruce kadun kulm.
SUDBURY

FRANK R. BLOCK, R.O.
OPTOMETRISTI
Puh. konttori OS. 4-4014
kotiin OS. 3-8705
65 ELM STREET EAST
SUDBURY, ONT.
VASTAANOTTO ESPANOLASSA
Keskiv. iltap. ja torst. aamup.

Putkitus- ja lämmitys-
EXPERTIT
• ÖLJYPOLTTIMOITA •
Kustannusarviot vapaasti!
Morrison Plumbing & Heating (Sudbury) Ltd.
PUHELIN OS. 4-0797
164 Elgin St. S., Sudbury

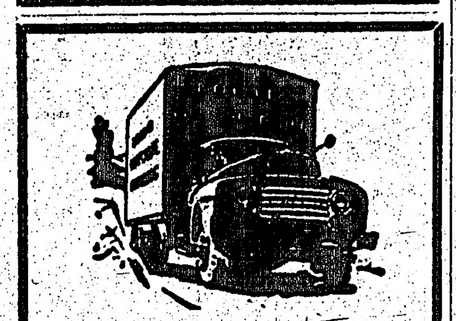

Delongchamp
CARTAGE CO. LTD.
20 Lorne St. Puh. OS. 5-5611
LYHYEN JA PITKÄN MATKAN AJOA . . . TALOUSTAVARAIN PAKATAAN — MUUTETAAN — SÄILYTETÄÄN — LÄHETETÄÄN
NYKYAIKAINEN VARASTOHUONE

Komitea tutkii pakollista viemärijohdon yhdistämistä

Sudburyn piirin terveysviranomaiset haluavat lujempia säädöksiä mikäli on kysymys kiinteimistöjen yhteyksistä likaviemäriverkoston pääjohtoihin.

Valtuustolle lähettämässään kirjeessä tri J. B. Cook sanoo terveyslautakunnan toivovan, että likaviemäri ohdot yhdistetään pääjohtoihin heti. kun se on mahdollista.

Kontrolleri Bill Edgar, kaupunginhallinnon edustaja terveyslautakunnassa, ilmaisi käsityskantanaan, että kaupungissa on kiinteimistöjä, joiden likaviemäreitä ei ole yhdistetty kaupungin likaviemäriverkostoon vaikka sellainen mahdollisuus on olemassa. Nämä tapaukset tarkoittavat, sanottiin valtuuston kokouksessa, että alueen järvet likaantuvat edelleen.

Vesi- ja viemärikomitean puheenjohtaja, valtuusmies V. C. Jarret sanoi että kaupungin insinööri T. L. Hennessy on antanut ymmärtää jotta hän tulee kiinnittämään mainitun komitean huomiota asiaan.

Kaupunginvaltuusto lähetti ko. kirjeen viemäri- ja vesikomitealle edelleen käsiteltäväksi.

KILPAILUKUTSU

CSJ:n Wanupin osaston ja voimistelu- ja urheiluseura Visan yhteisissä kesäjuhlissa heinäk. 8 päivänä alkaen kello 10 aamupäivällä pidetään myös kenttä- ja rataurheilukilpailut, joihin täten kutsumme osanottajia.

Yleisessä, alle 21 vuoden ja alle 17 vuoden poikien sarjoja varten on järjestetty kolmiottelu: 100 m juoksu, kuula ja pituushyppy.

Myös pojille alle 15 vuoden ja alle 13 vuoden on järjestetty kaksi ottelu: 60 m juoksu ja pituushyppy

Jokaisessa sarjassa jaetaan kolme palkintoa.

Tervetuloa Wanupin juhliin,

Miss M. Pellinen, sihteeri. — Paul Hill, puheenj

Saskatchewanin lääkärit uhkaavat lakkoutumisella

(Jatkoa 1. sivulta)

aiheettomaksi ja tuomittavaksi.

Viitattuaan siihen, että Saskatchewanin maakuntahallitus teki viime hetkessä sovittelumielessä useita tärkeitä myönnytyksiä lääkäreille ja myös siihen minkälaisia verukkeita lääkärit ovat lakkouhkansa tueksi esittäneet, Toronto Daily Star sanoo näiden lääkärien asenteesta toimituspalstallaan:

"On vaikea nähdä mitään pätevää näissä (lääkärien) väitöksissä . . . Aika on kulumassa loppuun, mutta sallittakoon meidän toivoa, että Saskatchewanin lääkärit omaksuisivat kohtuullisemman asenteen, hylkäisivät äärimmäisyysainesten neuvot ja peruuttaisivat lakkouhkansa."

—TILATKAA VAPAUS!

Mike's Sunoco
1329 Regent St. S. Puh. OS. 4-6074
SUNOCO GASOLIINIA ja ÖLJYÄ
"A TO Z" RASVOJA
Huolellinen huoltopalvelu

North End Bakery
Hildenit ja Pitkäset
Suosittuja leipomotuotteita
Puh. OS. 5-6811
395 Melvin Ave. Sudbury

RITARI AGENCIES LTD.
VAKUUTUS- JA MATKAILUTOIMISTO
7 Cedar St. Sudbury Puh. OS 5-5685

Jääaavikoiden kansaa

Silloin, kun kaikki elolliset olennot jättävät Eteläisen napamantereen sen pitkän, pimeän ja hyisen talven saapuessa jäävät sinne itsepintaisesti jäisen mantereen uljaimmat asukkaat, keisaripingviinit. Eivätkä ne läpitunkevassa viimassa ja 40—50 asteen pakkasessa joudu huolehtimaan vain itsestään, vaan jälkeläisistäänkin, sillä tämän lajin naraspingviini munii ainoan ja kallisarvoisen munansa juuri syksyllä. Kevääseen mennessä sitten kuoriutuu uusi pingviiniyksilö, jonka vastaanottaa varmasti kylmempi maailma kuin yhdenkään toisen elollisen olennon meidän maapallollamme.

Mutta eivät kaikki pingviinilajit vietä kylmintä vuodenaikaa Eteläisellä napamantereella . . .

Kun laiva lähestyy Antarktisen alueen jäätikkömassoja, voidaan helposti havaita, että juuri täällä on pingviinien kotimaa. Jo Australiassa ja Uudella Seelannilla tavataan pienikokoisia pingviinilajeja, mutta mitä etelämmäksi siirrytään, sitä useammin kohdataan tuhatlukuisia pingviinilaumoja. Vasta täällä elävät ne pingviinit, jotka voidaan täydellä syyllä nimittää jääaavikoiden kansaksi.

KOEKANIINI JA JOUKON TURVALLISUUS

Nämä ovat pääasiassa "mustakurkkuisia pingviinejä", noin puolen metrin korkuisia, mustatakkisia ja valkealiivisiä olentoja, kuten pingviinit aina. Ne seisoskelevat ryhmissä jääaavikolla ja uteliaasti ja ilmeisen tyytymättöminä tarkkailevat mahtavan jäänsärkijälaivan lähestymistä.

Äänekkäästi ne keskustelevat tästä häiritsevästä ilmiöstä, mutta tulevat pian tulokseen, että on parasta olla odottamatta siksi, kunnes alus ehtii lauman luo. Vedessä on sittenkin turvallisempaa.

Lauma siirtyy jään reunalle, mutta jokin pidättää niitä. Kuka tietää, vaikka merileijona, pingviinien pahin vihollinen olisi juuri jään alla odottamassa saalista?!

Pingviinit pysähtyvät turvallisen matkan päähän jään reunasta ja aivan ilmeisesti yrittävät saada toineen toistaan kokeilemaan ensimmäisenä vapaan veden turvallisuutta. Vapaaehtoista ei heti hevillä löydy, pingviinit ovat varsin varovaista kansaa.

Mutta laivan lähestyminen hermostuttaa niitä yhä enemmän. Ja aina löytyy joku muita tyhmempi. Muiden neuvotellessa se jää uhkarohkeasti seisomaan jään reunalle ja pian näyttää toisten neuvottelu johtavan tulokseen. Koko joukko lähestyy reunalla seisojaa ja — nopea, voimakas töytäys työhtää pahaa-aavistamattoman uhrin veteen. Mitä nyt tapahtuu tälle "sankarille vastoin tahtoaan"? Kun tarkasti tilannetta seuraava joukko havaitsee, ettei merileijona suinkaan ahmaise koekaniinia kitaansa, kaikki siirtyvät veteen.

TAISTELU KIVISTÄ

Pingviinilauma on varsin meluisaa joukkoa. Ilma on täynnä niiden kirkunaa. Jokaisella pesällä on maassa tarkoin määritelty alueensa ja sääli sitä, joka uskaltautuu liian lähelle naapurin majaa!

Kaikki pingviinit, keisaripingviiniä lukuunottamatta lähtevät talven tullen Etelämantereelta lämpimämpiin maihin, pohjoiseen. Kesän jokainen hetki on niille kallis ja tärkeä pesän rakentamisessa, munan hautomisessa ja poikasten opettamisessa.

Mantereella, jossa ei ole minkäänlaista kasvullisuutta, ovat ainoana pesän rakennusaineena kiven sirut. Etsiessään itselleen puolisoa pingviininuorukainen kantaa nokassaan pientä kiveä. Löytäessään mieleisen pingviini pudottaa kiven sen eteen ja jos naaraslintu hyväksyy kosinnan, se siirtää kiven luokseen.

Tämän jälkeen on ensimmäisenä työnä riittävän kivimäärän etsiminen. Mutta miten vähän kiviä onkaan jään peittämällä mantereella! Ja viikon kuluttua nuori pari yhä pohtii, mistä saada lisää rakennusaineita. Yht'äkkiä nuori aviomies keksii: vaikka kiviä on vähän, on niitä kuitenkin enemmän kuin riittävästi ympärillä olevissa pesissä. Useasti nähdään, miten rakenteilla olevaan pesään tuo pingviini uutta, toisesta pesästä ryöstämäänsä kivensirpaletta samaan aikaan kun sieltä varovasti pakenee toinen nuorikko — kantaen puolestaan tältä rakennustyömaalta ottamaansa kiveä . . .

VIHOLLINEN

Mutta koittaa kuitenkin kerran päivä, jolloin pingviiniemo jättää puolisonsa hoidettavaksi kaksi kallisarvoista munaa ja suuntaa itse matkansa merelle saaliin hakuun. Aluksi nuori isä tarkastelee munia levottomana, mutta rauhoittuu pian ja nukahtaa.

Sen herättää pesän yläpuolella lentävän napaseudun lokin siipien suhina .Tämä kavala lintu on rakentanut pesänsä pingviiniyhdyskunnan alueen yläpuolelle, korkealle kallioille ja se on heti valmis hyökkäämään suojatta jätettyjen pingviinin munien kimppuun. Pingviini-isä kirkuu äänekkäästi ja liikehtii levottomasti karkoittaakseen tunkeilijan, joka ei kuitenkaan välitä vaan vähän ajan kuluttua laskeutuu maahan pesän lähelle. Tämä menee jo liian pitkälle ja pingviini aloittaa suoran hyökkäyksen sitä vastaan. Tätä lokki on odottanutkin ja heti pingviinin hyökätessä ilmestyy jostakin toinen lokki sieppaamaan toisen munan.

Lokin poistuessa pingviini palaa pesään ja istuu hetken kaikessa rauhassa, mutta sitten se huomaa, ettei kaikki ole niinkuin olla pitää ja vasta nyt se havaitsee menetyksen.

Kesän lopulla, kun mereen alkaa muodostua kimaltavia jääkiteitä, ovat pienokaiset jo lähes täysikasvuisia ja niiden höyhenpuku alkaa pudota. Pian ne ovat vanhempiensa kaltaisia, mustatakkisia ja valkopaitaisia ja silloin ne ovat kykeneviä matkaamaan kohden pohjoista, kohden lämpimiä seutuja.

JÄÄMANTEREEN USKOLLINEN ASUKAS

Talven jäätävien tuulten puhaltaessa hiljenee Antarktis todelliseksi kuoleman mantereeksi. Merilinnut siirtyvät pohjoiseen, jopa hylkeetkin jättävät jäiset napaseudun vedet. Kaikki eläimet jättävät seudun lukuunottamatta yhtä ainoata elollista olentoa, keisaripingviiniä, Etelänapamantereen ainoata pysyväistä asukasta.

Keisaripingviini on sukulaisiaan huomattavasti kookkaampi. Pituutta sillä on metrin verran ja se saattaa painaa jopa 40 kiloa.

Keisaripingviinit ovat erinomaisesti sopeutuneet asuinseutunsa tylyyn ilmastoon ja karuun luontoon. Jäisen meren myrsky enempää kuin mantereen hyinen viimakaan eivät saa sitä hävitettyä sukupuuttoon. Mutta sillä on pimeän talven aikana vielä vaikeampi tehtävä kuin itse hengissä pysyminen: sen on pidettävä huolta myös tulevasta sukupolvesta.

Myöhään syksyllä, aikana, jolloin keskipäivän aurinko hädin tuskin nousee taivaanrannan yläpuolelle, keisaripingviininaaras munii yhden ainoan munan. Ja napaseudun talven uskomattoman ankarissa oloissa, täydellisessä pimeydessä ja kovassa pakkasessa munasta kuoriutuu poikanen . . .

Keisaripingviinien pesimispaikkoja tunnetaan Etelänapamantereella kaikkiaan kuusi. Pesimisaluеillaan pingviinit vaeltavat pitkissä, juhlallisissa riveissä. Ne eivät kiinnitä mitään huomiota ihmisiin tai Etelänavalla outoihin eläimiin, esim. koiriin. Ne näyttävät olevan täydellisen varmoja omasta turvallisuudestaan täällä.

Pesimispaikoille kokoontuu useita tuhansia yksilöitä. Tämä tapahtuu huhtikuun alussa, jolloin meri alkaa jäätyä. Keisaripingviinit eivät rakenna itselleen pesää. Se olisikin ylen määrin vaikeata, sillä ne eivät yleensä asetu milloinkaan paljaalle maalle, vaan elävät aina jäätiköllä, missä ei juuri rakennusaineita löydy. Pesäpaikkana toimii se kaistale jäätikköä, jolla lintu seisoo. Talven tullen naaraslinnut luovuttavat muniмansa munan koiraalle, jotka asettavat uuden yksilön alkion varovasti jalkojensa päälle. Sen jälkeen koiras peittää munan ruumiillaan, mutta naaras sen sijaan lähtee lämpimämmille seuduille ruoan etsintään jättäen koiraan yksinään huolehtimaan munasta.

JOS AVIOMIEHET KYLLÄSTYVÄT . . .

Kuukauden kuluttua naaraslintujen lähdöstä eivät koiraat enää ole yhtä hyväkuntoisia kuin talvehtimisen alussa. Rasvakerros on lähes kokonaan kulunut niiden ruumiin ympäriltä ja kuudeen viikon kuluttua alkaa nälkä vaivata talvehtijoita jo ankarana. Jotkut kärsimättömät isät jättävätkin joukon ja lähtevätkin kohden pohjoista etsimään ruokaa ja välinpitämättömiä aviopuolisoitaan, jotka ovat ehtineet noin 300 kilometrin päähän.

Koiraat liikkuvat tavallista hitaammin, sillä astellessaan ne siirtävät aina munan toiselta jalalta toiselle. Avoimen meren äärellä ne tapaavat huolettomina uiskentelevat aviovaimonsa. Lopen uupunut pingviini-isä lähestyy emolintua. Se on selvästi epävarma käytökseltään. Se jo aavistaa, mikä sitä odottaa. Voidaan hyvin kuvitella, että naaras ottaa pingviinipuolisonsa vastaan varsin töykeällä kysymyksellä: — No mikäs sinulla on ollut hätänä?

Isä peittää oman surkeutensa ja liehittelevällä äänellä ilmoittaa pienokaisen voivan hyvin.

— Typerys, sehän on selvää! Et kai tullut tänne asti vain sitä ilmoittamaan? Etkö näe, että olen varattu?! Ala heti laputtaa kotiinpäin!

— Hyvä on, kultaseni, huoahtaa alistuneesti pingviini-isä — ja palaa jäätikölle.

EMOT PALAAVAT ETELÄÄN

Parin kuukauden kuluttua pulskistuneet naaraslinnut vihdoin kääntyvät paluumatkalle. Ja samaan aikaan, 9-viikkoisen hautumisajan jälkeen kuoriutuvat esille myös keisaripingviinien poikaset. Pohjoisilta ruokapaikoilta saapuvat emot tuovat vatsassaan ruokaa myös vastasyntyneille, jotka saavat sitä tunkemalla nokkansa syvälle emon nokan sisälle.

Tämä merkitsee sitä, että isillekin on vihdoin koittanut aika lähteä pohjoiseen lyhyelle "lomalle"...

Keisaripingviinin poikanen on luonnon viehättävimpiä luomuksia. Sen höyhenten väri on puhtaan harmaa ja sitä koristavat valkeat täplät silmien ympärillä sekä valkea "kaulaliina". Sen asuinsijojen kylmyydessä merkitsee ruoka lämpimyyttä ja lämmin taas elämän jatkumista. Vanhemmat ymmärtävät, että niiden on etsittävä pienokaiselle ruokaa yhdessä, jotta sitä olisi riittämiin ja siksi myös keisaripingviinit perustavat "lastentarhoja", joissa kussakin on muutamia satoja poikasia erikoisten lastenhoitaja pingviinien hoidossa. Kun täysikasvuiset sitten palaavat ruoanhakumatkalta, y m p ä r ö i v ä t poikaset ne taistellen kiivaasti makupaloista. Tämä merkitsee, että vahvimmat yksilöt selviävät paremmin kuin heikot. Tämän ja eräiden muiden syiden vuoksi joka kolmas pingviinipoikanen kuolee ennenkuin ehtii täysikasvuiseksi.

Kesän loppuun mennessä poikaset ovat kasvaneet lähes täysikasvuisiksi ja alkavat pyydystää ruokansa itse. Ne siirtyvät ryhminä jään reunalle ja odottavat, kunnes se irtoaa kiintojäästä ja lähtee kuljettamaan "matkustajiaan" kohden pohjoista, kohden uuden sukupolven jatkuvaa kiertokulkua.

R. J. Doversin mukaan.

SUURIN KARI

Maailman suurin korallikari on se, joka ulottuu peräti 1,260 mailia Australian koillisrannikon läheisyydessä.

Royal 22nd "Van Doos", rykmentin sotilaita pistimet kivääreihin kiinnitettyinä kukistamassa heinäkuun 18 pnä Montrealin St. Vincent de Paul-vankilassa tapahtunutta 500 vangin kapinaa. Yksi kapinoitsija sai surmansa.

Meteoriiteissa on elämää -- tiedemiehet

(Jatkoa sivulta 3)

kokeita ja kun jauheeksi hienonnettu meteoriitti kuumennettiin 150 asteeseen ja pantiin ravintoliuokseen, todettiin eläiviä bakteeri-ilmiöitä. Toisin sanoen elämä meteoriitissa oli tullut todistetuksi.

Jos yksinkertaiset hiili-vety-yhdisteet, joita meteoriiteissa on tavattu, osoittautuvat jonkin organismin elintoiminnan tuotteeksi, voidaan tällä ratkaisulla saada selvitystä myös maap'allolla olevan elämän samoin kuin luonnonkaasun ja öljyn syntyä koskeviin kysymyksiin. Jo nyt tiedetään, että määrätyissä olosuhteissa voidaan epäorgaanista tietä luoda orgaanisia yhteitä. Samoin osoittaa astronomien Merculiuksen ja Neptunin spektristä havaitsema metaani hiilivety-yhdisteiden syntymisen olevan mahdollista ei-biologista tietä. Etsittäessä ratkaisua elämän syntyyn ovat niin ikään tärkeitä todisteita myös äskeiset kokeet, jossa tiedemiesten onnistui kemiallisin keinoin synnyttää valkuaismolekyylien perusaineina olevia orgaanisia yhdisteitä.

Geokemisti Vvdovykin ilmaisee vakaumuksensa siitä että lähivuosina tehdään eri tieteen alojen yhteistoimin elämän syntyä koskevia uusia havaintoja.

Anniskelu hotellihuoneisiin pian luvallista

Toronto. — Tämän viikon lopulla odotetaan ensimmäisten ontariolaisten hotellien aloittavan väkijuoma-anniskelupalvelun hotellihuoneisiin.

Väkijuomalautakunnan puheenjohtaja tuomari W. T. Robb ilmoitti tiistaina että on hyväksytty säädös, jonka mukaisesti sellainen palvelu on laillisesti mahdollinen.

Kaikkien sellaista palvelua tarjoilemaan halukkaiden hotellien on kuitenkin anottava väkijuomalautakunnalta lupaa sitä varten. Jotkut ovat jo tehneet siten ja tulevat saamaan lupansa muutamien päivien kuluessa.

Viimeksimainittujen joukossa on myös joitakin torontolaisia hotelleja.

1867 — Marraskuun 6 päivänä alkoi ensimmäinen liittoparlamentin istunto.

CSJ:n TORONTON OSASTON
PIKKU
LIITTO-, LAULU- ja SOITTOJUHLA
Toronton Tarmolassa heinäk. 7 ja 8

Lauantaina, heinäkuun 7 pnä klo 9 illalla
JUHLATANSSIT orkesterin soitolla

Sunnuntaina, heinäkuun 8 pnä
RATA- JA KENTTÄURHEILUKILPAILUT
alkaen klo 10 ap.

JUHLAOHJELMA alkaen klo 2 ip.

ORKESTERI .... Joht. G. Gustafson
TERVEHDYSSANAT .... W. Jokela
FINLANDIA-KUORO .... Joht. Ty Lemberg
PIKKUTYTTÖJEN VOIMISTELU .... Joht N. Tervola
SEKSTETTI
VOIMISTELUA .... Yrityksen tytöt joht. D. Niskanen
LAULUA .... Martti, Mailis ja Werner
FINLANDIA-KUORO
PUHE .... L. Pärssinen
VOIMISTELUA .... Yrityksen tytöt
MATTOLIIKKEITÄ .... Yrityksen pojat
LAULUA .... E. Semelius
FINLANDIA-KUORO

TERVETULOA!

Erinomainen matkustustilaisuus Suomeen!
GREEK LINE
Q.S.S. "ARKADIA"-laivalla
(20,650 tonnia)
Lähtee Montrealista Helsinkiin heinäkuun 20 pnä 1962
poikkeaa seuraavissa satamissa:
Cobh, Le Havre, Lontoo, Amsterdam, Bremerhaven ja Gdynia
Saapuu Helsinkiin elokuun 2 pnä
Liput Montrealista Helsinkiin:
TURISTILUOKKA, alkaen $270.50
Käyttäkää hyväksenne tätä erinomaista matkustustilaisuutta tekemällä paikkatilauksenne heti! Matkalla ei ole mitään muuttoja, vaan samassa laivassa Montrealista Helsingin satamaan saakka! Matkalla monia nähtävyyksiä, kun laiva poikkeaa useammassa eurooppalaisessa satamassa ennen Helsinkiin saapumista.
Lähempiä tietoja varten kirjoittakaa tai käykää toimistossamme:
VAPAUS TRAVEL AGENCY
Puhelin OS 4-4264
100 Elm St. West P.O. Box 69 Sudbury, Ontario

Rukoilkaa kotonanne, presidentti Kennedy

Washington. — Presidentti Kennedy selitti täällä keskiviikkona, että Yhdysvaltain ylioikeuden päätös, mikä kieltää rukousten pidon kansakouluissa, antaa amerikkalaisille perheille paremman tilaisuuden rukoilla kotonaan.

Vastauksena sanomalehtimiesten konferenssissa hänelle tehtyyn kysymykseen asiasta, presidentti Kennedy sanoi käsittävänsä, että ylioikeuden päätös rukousten pidon kieltämiseksi ei tyydytä kaikkia, mutta hän kehoitti kansalaisia noudattamaan oikeuden päätöstä ja rukoilemaan kotonaan.

New Hyde Parkissa olevan kansakoulun oppilaiden vanhemmat vetosivat oikeuteen sen johdosta, kun siinäkin koulussa esitettiin jatkuvasti opettajan johdolla 22 sanaa käsittävä rukous mitä lasten vanhemmat eivät voi hyväksyä. Valituksen tekijöinä oli virallisesti viisi perhettä. Kaksi valittajista oli juutalaista, yksi unitaari, kaksi Eettillisen (Sineellisen) kulttuuriklubin jäsentä ja yksi mihinkään kirkkoon kuulumaton.

He kaikki välttivät valituksessaan, että kouluissa suoritettava rukous loukkaa Yhdysvaltain perustuslakia siksi kun rukous on laadittu hallituksen virkailijain toimesta "osana hallituksen oh'elmasta uskonnollisten katsomusten edistämiseksi".

K. o. virallinen standarttirukous on seuraavanlainen: 'Kaikkivaltias Jumala, me tunnustamme riippuvaisuutemme Sinusta ja me pyydämme Sinun siunaustasi meille, meidän vanhemmillemme, meidän opettajallemme ja meidän maallemme".

Ylioikeus antoi miltei yksimielisen päätöksen perusteella näille valittajille myönteisen lausunnon selittämällä, että opettajain johtama rukous koulussa — vaikka oppilailla olisi vapaus jäädä rukouksesta pois — loukkaa Yhdysvaltain perustuslain kirjainta ja henkeä mikä ei hyväksy mitään virallista, hallituksen alaista uskontoa.

THE D. J. ROBB
FUNERAL HOME
SUOMALAISTEN SUOSITTU HAUTAANTOIMISTO
Puhelin ED 7-5252
102 N. Victoria St., Sarnia, Ont.

Portugalilaiset vaativat Ruskia lähtemään kotiin

Lissabon. — Portugalilaiset ylioppilaat järjestivät mielenosoituksen Yhdysvaltain lähetystön edustalle torstaina huutaen "menkää kotiin" Yhdysvaltain valtiosihteeri Dean Ruskille, joka on ollut vierailemassa NATO-maiden pääkaupungeissa ja oli saapunut tänne neuvottelemaan myös Portugalin viranomaisten kanssa.

Ruskin uskotaan keskustelleen täällä mahdollisuudesta jatkaa Yhdysvaltain ja Portugalin välistä vuokrasopimusta Azoresin saarilla sijaitsevaan Yhdysvaltain hallussa olevaan lentotukikohtaan nähden. Vuokrasopimus päättyy ensi joulukuun 31 päivänä.

Vaikka Portugalin diktaattorihallituksen virkailijat ovatkin myötämielisiä Yhdysvaltoja kohtaan, niin kansan keskuudessa ei ole näkyvissä sellaista mielialaa, kirjoittavat kirjeenvaihtajat täältä.

Kesä- ja loma-ajan lukemista
SUOMEN
viikko- ja kuukausijulkaisuja saatavana kirjakaupastamme

"APU"
No. 17—19—20—22
Irtonumeron UUSI HINTA 35c
Postitse lähetettynä 40c

"Valitut palat"
Touko- ja kesäkuun numero
Irtonumeron hinta 35c
Postitse 40c

Neuvostoliitto
Kerran kuussa ilmestyvä kuvalehti
Saatavana No. 64—65
HINTA 25c — Postitse 35c

"Viikonloppu"
No. 15—19—22
Irtonumeron HINTA 25c.
Postitse lähetettynä 30c.

"Veitikka"
Humoristis-satiirinen aikakauslehti
Huhti- ja toukokuun numero
Irtonumeron hinta 35c
Postitse 40c

Vauhdikasta ja jännittävää piristystä antaa jännityslukemisto
"Seikkailukertomuksia"
lukijoilleen joka viikko.
Saatavana numerot
2—4—6—7—8—9—10—11—12—13
14—15—16—17—18—19—20—21—22
Irtonumeron HINTA 25c.
Postitse lähetettynä 30c.

"SEURA"
No. 20—21—22
Koko perheen lehti
Irtounmeron HINTA 40c
Postitse lähetettynä 45c

"Kotiliesi"
No. 3—4—6—7—9—11
Irtonumeron HINTA 40c
Postitse lähetettynä 45c

"EEVA"
Nykyaikaisen naisen lehti
Kesäkuun numero
Irtonumeron HINTA 50c. Postin kautta lähetettynä 55c.

"Kuvaposti"
No. 1—2—3—7—9—10—11—12—13
14—15—16-17—18—19—20—21—22
Irtonumeron HINTA 40c
Postitse lähetettynä 45c

"Uusi Kuvalehti"
No. 5—6—7—8—9—10—11—12—13
14—15-16—17—18—19—20—21—22
Irtonumeron hinta 40c
Postitse lähetettynä 45c

"Suomen Kuvalehti"
No. 7—9—10—11—12—13—14
15-16—17—18—19—20—21—22
Irtonumeron HINTA 40c
Postitse lähetettynä 45c

Seuratkaa ilmoitustamme, sillä joka viikko saapuu uusia irtonumeroita yllämainituista viikkojulkaisuista. Lähettäkää irtonumerotilauksenne osoitteella:

Vapaus Publishing Company Limited
100 Elm St. West, Sudbury Ontario
P.O. Box 69